

ΚΥΤΤΑΡΟ

Ιερισσού

www.kyttaro.eu

πολιτισμικό περιοδικό έντυπο

Τεύχος 09/2014

100 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΙΣΣΟ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ ΤΟΥ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Κείμενο : ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΣ

Είναι λίγοι οι οικισμοί στη Βόρεια Ελλάδα, που μετρούν διαχρονικά στην ιστορία τους χιλιετίες. Ένας απ' αυτούς είναι αναμφίβολα και η Ιερισσός.

Ιδρύθηκε τον 7^ο αιώνα π.Χ. από κατοίκους της Άνδρου¹. Τη θέση προϊστορικής εγκατάστασης τη μαρτυρεί ο Πλούταρχος και την επιβεβαιώνει ανασκαφή το καλοκαίρι του 1993².

Η προνομιακή της θέση στο Β.Α. Αιγαίο με το γνωστό αρχαίο της λιμάνι, οι εύφορες κοιλάδες με τους ονομαστούς αμπελώνες, ο πλούσιος σε αλιεύματα κόλπος, τα σπάνια δάση καθώς και τα μεταλλεύματα κατέστησαν την Ιερισσό, από την

Αρχαϊκή ακόμη περίοδο, μία από τις μεγαλύτερες και σημαντικότερες πόλεις του Βορειοελλαδικού χώρου.

Η ανάπτυξη και ο πλούτος της, θα συνεχιστούν την κλασική, την ελληνιστική και την υστερορωμαϊκή περίοδο, όπως μαρτυρούν οι πηγές και τα πλούσια αρχαιολογικά ευρήματα του νεκροταφείου της Ακάνθου³. Για την πρωτοχριστιανική περίοδο σώζεται η παράδοση ότι δίδαξε στην Άκανθο ο Απόστολος Παύλος⁴ και η πρώιμη θεμελίωση του Χριστιανισμού στην περιοχή επιβεβαιώνεται ανασκαφικά από την ανακάλυψη ενός από τους αρχαιότερους και του μεγαλύτερου ως τώρα, παλιохριστιανικού ναού στη Χαλκιδική, τύπου βασιλικής⁵.

Τη Βυζαντινή εποχή η Ιερισσός (ετυμ: μεσν. Ερισσός< μγν. λατ. Ericius< μγν. αρχ. Ελλην.

Άκανθος) με το σημαντικότατο κάστρο, συνέχισε να είναι η σπουδαιότερη πόλη της Β.Α. Χαλκιδικής, έδρα του ομώνυμου Κατεπανικίου⁶ και έδρα της Επισκοπής Ιερισσού και Αγίου Όρους. Τέλη του 8^{ου} πιθανώς αιώνα ξεκινά ο Αθωνικός μοναχισμός⁷, με την εγκατάσταση των πρώτων μοναχών στον ισθμό της χερσονήσου του Άθω και δημιουργούνται οι πρώτες αναχωρητικές ομάδες, ασκηταριά και λαύρες (σκήτες). Στα μέσα του 9^{ου} αιώνα⁸ ιδρύεται η μεγάλη Βασιλική Μονή του Ιωάννη του Κολοβού δίπλα στην Ιερισσό, εγκαινιάζοντας έτσι τη μοναστηριακή εποχή της Αθωνικής πολιτείας⁹. Από τότε η ιστορία της Ιερισσού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ιστορία του Αγίου Όρους.

Γύρω στο 1423 περιήλθε, όπως και η ευρύτερη περιοχή, στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Την ίδια περίοδο παρατηρήθηκε, λόγω **συνέχεια στην σελ. 4 >>**

σελ. **10** Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΤΟ 1912
Κείμενο: Κείμενο: Γιάννης Κύρκου Αικατερινάρης

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα της νεώτερης ιστορίας της Ιερισσού ...

σελ. **11** ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ
Κείμενο: Γιάννης Π. Μαρίνος

Η λέξη είναι σύνθετη από το παρά και οίμος που σημαίνει λόγο παρά την ...

σελ. **22** ΕΦΗΒΕΙΑ ΕΙΝΑΙ, ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΙ...
Κείμενο: Ειρήνη Κορδερά

Η εφηβεία είναι μια από τις φάσεις στην ανάπτυξη των παιδιών που ...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1** 100 χρόνια ελληνικής διοικητικής εγκατάστασης στην Ιερισσό
Χρήστος Καραστέργιος
- 3** Δραστηριότητες του Συλλόγου Ιερισσιωτών Θεσσαλονίκης
Μαίρη Παντελιάδου
- 3** Editorial
- 6** Ο κόσμος των υπολογιστών και οι κανόνες ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο
Ευάγγελος Γρηγορίου
- 7** Εκ των υστέρων δρώμενα
Φωτεινή Ναούμ – Δημήτριος Καλαϊτζής
- 7** Τα γκαργκάνια
Πελαγία Χασάπη
- 8** Αγαπημένο μου σχολείο...
Αννα Λαγόντζου
- 9** Αχ πως αλλάξαν τα χρόνια... πως αλλάξαν...
Αστέριος «Τσέλιους» Κεφαλάς
- 9** Οικονομική κρίση... όλοι έχουν δίκιο;
Μαρία Λαγόντζου
- 10** Η απελευθέρωση της Ιερισσού το 1912
Γιάννης Κύρκου Αικατερινάρης
- 11** Παροιμίες
Γιάννης Π. Μαρίνος
- 12** ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
- 14** Προσκυνηματικός οδηγός Ιερισσού
Αρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης
- 16** Ο ρόλος της ειδικής αγωγής στην εκπαίδευση
Μαρία Τσανανά
- 17** Παίζουμε;
Σοφία Υψηλάντη • Κώστας Κούλιας
- 17** Τα Γκαργκάνια στην Αθήνα 18-19 Ιανουαρίου 2014
Φωτεινή Ναούμ
- 18** Η μεγάλη βάρθα του Κακάβου
Κώστας Υψηλάντης
- 20** Η δενδροφύτευση στην Ιερισσό
Βιβή Λεμπίδα
- 22** Εφηβεία είναι, θα περάσει...
Ειρήνη Κορδερά
- 23** Σαλιγκάρια με σπαράγγια και μάλαθρα
Δημήτριος Χρυσούλης

Η ομάδα του "Κύτταρο" ευχαριστεί για το φωτογραφικό υλικό, που μας παρέδωσαν οι:

Μαρία Δ. Κόνσουλα, Γίτσα Κουτσούπη, Βεργίνα Μπλέ, Λάκης Παντελής, Νίκος Παπαστεργιανός, Μάκης Πολίτης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Το περιοδικό μας ενίσχυσαν οικονομικά: Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος «Ιερισσιωτών Θεσσαλονίκης» Κυριάκος Κεσκεσιάδης, Παντελής Παντελιάδης

Η Ιερισσός και τα τραγούδια της

Το ισχυρότερο στοιχείο ταυτότητας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς είναι τα τραγούδια μας, τα οποία διατηρούν μεγάλη μουσική και φιλολογική αξία.

Τα γνωστά τρία CD, στα οποία είναι ηχογραφημένα πενήντα οκτώ τραγούδια της Ιερισσού, και το νέο CD "Να φουρκαλώ τη θάλασσα ν' αράζον τα καράβια" με δεκαοκτώ τραγούδια μπορεί κανείς να τα προμηθευτεί από τον κύριο Δημήτρη Χρυσούλη, στο τηλέφωνο 6979650849.

* ΚΥΤΤΑΡΟ Ιερισσού

Ιδιοκτήτης

Ομάδα «Κύτταρο» του πολιτιστικού συλλόγου Ιερισσού «Κλειγένης»

Εκδότες

Γιάννης Βεργίνης
Χρήστος Καραστέργιος

Συντακτική ομάδα

Γιάννης Βεργίνης
Χρήστος Καραστέργιος
Γιώργος Κασκέτης
Ειρήνη Κορδερά
Βιβή Λεμπίδα
Ολυμπία Μαρίνου
Κώστας Υψηλάντης

Δημιουργικό - Σελιδοποίηση

Γιάννης Βεργίνης

Ομάδα Φωτογραφιών

Χρήστος Καραστέργιος
Ειρήνη Κορδερά
Μαρία Λαγόντζου
Ολυμπία Μαρίνου
Αναστασία Μουλασιώτη
Δήμητρα Σταθώρη
Γιάννης Ψιλιάκος

Φιλολογική επιμέλεια ύλης

Γίτσα Κουτσούπη
Αννα Λαγόντζου
Μαρία Λαγόντζου
Ολυμπία Μαρίνου
Σοφία Υψηλάντη

Ψηφιακή επιμέλεια ύλης

Δήμητρα Σταθώρη

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

www.kyttaro.eu

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Διεύθυνση

Ομάδα «Κύτταρο»
Πολιτιστικός σύλλογος Ιερισσού «Κλειγένης»
63075 Ιερισσός Χαλκιδικής

Τηλέφωνα

6972318456 Γίτσα Κουτσούπη
6944769605 Άννα Λαγόντζου
6973041947 Κώστας Υψηλάντης
6979650849 Δημήτρης Χρυσούλης

Telefax

2377 021 003

e-mail

magazin@kyttaro.eu

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Ομάδα Διαφημίσεων

6973041947 Κώστας Υψηλάντης
6979650849 Δημήτρης Χρυσούλης

* Τετράδραχμο (17.14 γρ.) της αρχαίας Ακάνθου, χρονολογείται στα 430-390 π.Χ.

Εις μνήμη

Ο πολιτιστικός σύλλογος Ιερισοῦ "Κλειγένης" εγκαινιάζει μια νέα μορφή στήριξης για να φέρει σε πέρας συγκεκριμένες δράσεις και έργα. Ξεκινάει από την προσπάθεια ανανέωσης και δημιουργίας νέων τοπικών στολών για το χορευτικό μας συγκρότημα. Έτσι απευθύνεται –μέσω του Κυττάρου- στους συμπατριώτες μας που θέλουν να σωθεί και να συνεχιστεί αυτή η παράδοση (άλλωστε ο χορός και το τραγούδι, μαζί με το ορκίνι, είναι στο "κύτταρό" μας) και τους ζητάει να συνεισφέρουν ό,τι μπορούν (φασούλι το φασούλι γεμίζει το σακούλι).

Στην μνήμη λοιπόν των αγαπημένων μας προσώπων που έφυγαν, ας προσφέρουμε τον οβολό μας, για να φτιαχτούν οι στολές του χορευτικού.

- Μπορείτε να καταθέσετε την συνεισφορά σας στον παρακάτω τραπεζικό λογαριασμό της Πειραιώς: IBAN: GR23 0172 2850 0052 8505 4575 923.
- Μπορείτε να την δώσετε στην Ταμία του Κλειγένη, την Μελαχρινή Λιάκου (τηλ. 6981445663).

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όσους μέχρι σήμερα έχουν συνεισφέρει στην φιλόδοξη αυτή προσπάθεια. Με αυτές τις χορηγίες έχουμε ήδη αγοράσει 10 ανδρικές στολές και αρκετά συμπληρώματα για να ολοκληρώσουμε τις ελλιπείς γυναικείες στολές και ...συνεχίζουμε.

Η Μαίρη Παντελιάδου προσφέρει 50 € στη μνήμη της αδελφής της Καίτης Μπίλλη.

Η Εύα Παπακωνσταντίνου προσφέρει 200 € και τους ακόλουθους στίχους στη μνήμη του συζύγου της Νικολάου Παπακωνσταντίνου.

Για το Νικολάκη μας

**που ζωντάνευε όλο το χωριό
στα καλοκαιρινά του περάσματα
που έκανε να τραγουδούν τα ανοιξιά-
τικα χελιδόνια στη γειτονιά του κατακαλόκαιρα
που ξεσήκωνε την παραλία με τα ατέ-
λειωτα αστεία του τα δροσερά απογεύματα του
Αυγούστου**

**που χωρούσε όλο το χωριό μ' όλες τις
αναμνήσεις του στην καρδιά του
που με τη μοναδική αισιοδοξία του
μεταποίησε τα δύσκολα παιδικά του χρόνια σε
χαρούμενη αγκαλιά για φίλους και οφειλέτες
που «έφυγε» γεμάτος ευγνωμοσύνη για
το Θεό και τους ανθρώπους**

ΑΣ ΕΙΝΑΙ ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ

Δραστηριότητες του Συλλόγου Ιερισιωτών Θεσσαλονίκης

Ο Σύλλογος στα πλαίσια του προγράμματός του και εκτός αυτού, πραγματοποίησε κατά το τελευταίο διάστημα, τις εξής εκδηλώσεις:

Στις 8 Σεπτεμβρίου ημέρα, εορτής Γενέσιου της Θεοτόκου είχε δυναμική συμμετοχή, στην διοργάνωση της καθιερωμένης Ιεράς Πανηγυρης στην Ιερισό, την οποία εφέτος ανέλαβαν εξ' ολοκλήρου οι φορείς της, και με την εξασφάλιση σημαντικού χρηματικού ποσού, το οποίο πρόσφερε το μέλος της, κύριος Παντ. Παντελιάδης, κάλυψε μεγάλο μέρος των απαιτούμενων δαπανών της.

Στις 25 Σεπτεμβρίου διοργάνωσε με επιτυχία, ενημερωτική εκδήλωση στο ξενοδοχείο «ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ» στη Θεσσαλονίκη, στην οποία οι Καθηγητές Πανεπιστημίου, κύριοι Κυρ. Παναγιωτόπουλος και Χάρης Λαζαρίδης, καθώς και ο Κος Γεώργιος Ζουμπάς αναφέρθηκαν αναλυτικά στο θέμα: «Επιπτώσεις, από τις μεταλλευτικές δραστηριότητες, στη Β.Α. Χαλκιδική».

Στις 13 Οκτωβρίου πραγματοποίησε ημερήσια εκδρομή, στην Αριδαία-Λουτρά Πόζαρ, η οποία περιελάμβανε, προσκύνημα στο Μνημείο Σκρά, επίσκεψη και ξενάγηση, στην Ιερά Μονή Αρχαγγέλου και εν συνέχεια γεύμα και διασκέδαση στο Λουτράκι.

Το απόγευμα ακολούθησε επίσκεψη στα Λουτρά Πόζαρ, όπου πολλοί από τους εκδρομείς, επιδόθηκαν σε λουτροθεραπεία, στις θερμές φυσικές πισίνες.

Στις 1-2 Νοεμβρίου ο Σύλλογος συμμετείχε με εκπροσώπους του στις εκδηλώσεις μνήμης, του Μακεδονικού αγώνα, και της απελευθέρωσης της Ιερισοῦ, που πραγματοποιήθηκαν στην Ιερισό.

Στις 4 Νοεμβρίου ο Σύλλογος συμμετείχε στην εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε από εθελόντριες, στο ξενοδοχείο «MEDITERRANEAN PALACE» για την ενίσχυση του έργου του Παιδικού χωριού στο Φίλυρο. ■

Μαίρη Παντελιάδου

**Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου
Ιερισιωτών Θεσσαλονίκης**

EDITORIAL

Η δημιουργία είναι πολύ πιο δύσκολη από την καταστροφή. Η δημιουργία που αντιτίθεται στην καταστροφή και προσπαθεί να την αποτρέψει είναι ακόμα δυσκολότερη.

Λόγοι γνωστοί σε όλους, πάνω από τις δυνάμεις μας, επέβαλαν την προσωρινή διακοπή της κυκλοφορίας του περιοδικού μας.

Οι Ιερισιώτες και οι κάτοικοι της Β.Α. Χαλκιδικής βιώνουμε εδώ και δύο χρόνια μια τεράστια και πρωτόγνωρη αδικία, παρ' όλα αυτά λογοδοτούμε καθημερινά για το ότι θέλουμε να κρατήσουμε αμόλυντο και αναλλοίωτο τον τόπο μας και τον τρόπο ζωής μας. Από αυτή την περιπέτεια ωστόσο, μέρα με τη μέρα, βγαίνουμε πιο συσπειρωμένοι και πιο δυνατοί, σε πείσμα εκείνων που προεξόφλησαν την παραίτησή μας.

Στις κρίσιμες στιγμές που διανύει η περιοχή μας, η έκδοση του περιοδικού μας αποκτά πλέον άλλη διάσταση. Κάθε ιστορία που βγαίνει στο φως, μια ανάμνηση, ο καθημερινός λόγος από τα παλιά, δεν αποτελεί πια απλά παράθεση και μαρτυρία πολύτιμων πολιτισμικών στοιχείων, αλλά λειτουργεί και ως υπενθύμιση, πως ο τόπος μας έχει τεράστια πορεία στο χρόνο, έχει επιβιώσει από χίλιες δυο δυσκολίες και συνεχίζει να πορεύεται πρήφανος χάρη στην επιμονή των κατοίκων του. Η παράδοση γίνεται έτσι φορέας μνήμης και πολιτισμού. Προσδίδει ταυτότητα και βοηθά να συνειδητοποιήσουμε πως έχουμε χρέος να συνεχίσουμε να προάγουμε τα ήθη και τις αξίες μας, που πάντα μας ένωναν σε δύσκολες περιόδους.

Ο ιστορικός λόγος και οι πολιτιστικές αναφορές αποτελούν ασφαλώς ένα τεράστιο και αυτοδύναμο πεδίο έρευνας και μελέτης. Μπορούν να αποτελέσουν όμως ταυτόχρονα και ένα δημιουργικό μέσο αφύπνισης, ένα εφελτήριο κατανόησης αυτού του κλάσματος που λέγεται Ιερισός, όπου υπάρχουν πολλοί και διαφορετικοί αριθμητές, λειτουργούν ωστόσο πάντα με κοινό παρονομαστή την αγάπη για τον τόπο τους. Αυτή αποτελεί εξάλλου και τον λόγο, το έναυσμα για να μπούμε κι εμείς ξανά στη διαδικασία να συλλέξουμε και να παρουσιάσουμε τη μακρά παράδοση μας. Γιατί η δημιουργία μόνο στην αγάπη μπορεί να στηρίζεται, και μόνο από αυτή μπορεί να απορρέει.

Ελπίζουμε πως τα γεγονότα και οι εξελίξεις θα βοηθήσουν να ξεπεράσουμε κι αυτόν το σκόπελο. Εμείς από την πλευρά μας, με τον δικό μας τρόπο, θα συνδράμουμε όσο μπορούμε. Σας δίνουμε το λόγο μας!

Η ομάδα του Κυττάρου ■

ΕΛΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Οδοντίατρος - Ιατρός - Ειδικός Ορθοδοντικός

τ. Διευθύντρια

Ορθοδοντικού Κέντρου ΙΚΑ Β. Ελλάδος

Δέχεται με ραντεβού

Ιατρεία Εθν. Αμύνης 13 - Τηλ. 2310 231 722 Θεσ/νικη

Τώρα και στην Ιερισό!

Κιν. 6974 749 534

ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΛΕΝΗ ΜΠΙΛΔΙΡΗ - ΓΕΩΡΓΟΥΔΗ

ΜΕΓΑΡΟ ΑΤΛΑΝΤΙΚΗΣ:

ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 71 - 115 26 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ.: 2107454000 - FAX: 2107794446

ΤΣΙΜΙΣΚΗ 62 - 546 22 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΤΗΛ.: 2310 275132 - FAX: 2310 275570

ΚΙΝΗΤΟ: 6937 417572, e-mail: egeorgoudi@atlantiki.gr

της πειρατείας, σταδιακή ερήμωση των οικισμών της παραλιακής ζώνης της Χαλκιδικής. Οι μόνοι οικισμοί που διατηρήθηκαν είναι η Άφυτος και η Ιερισσό.

Τέλη του 15^{ου}, αρχές του 16^{ου} αιώνα αρχίζει η αθρόα εγκατάσταση μεταλλωρύχων στη ΒΑ Χαλκιδική από τον ευρύτερο χώρο της Βαλκανικής χερσονήσου για να εργαστούν στα μεταλλεία της περιοχής. Η εγκατάσταση αυτή έγινε με την παρότρυνση και τον πολιτικό σχεδιασμό της Υψηλής Πύλης. Σλάβοι από το Κράτοβο και το Νόβο Μπρντο της Σερβίας, Βούλγαροι, Τούρκοι, Αλβανοί, Κροάτες¹⁰ καθώς και Γερμανοεβραίοι της Ουγγαρίας¹¹ στην αρχή, και Ισπανοεβραίοι αργότερα¹², συνέθεταν τον πληθυσμό της πολυγλωσσης και πολύβουης πολιτείας των Σιδηροκαυσίων. Την εποχή αυτή τα μεταλλεία γνώρισαν μία καταπληκτική άνθιση και δημιουργήθηκαν πολλά μεταλλευτικά χωριά¹³. Η παραγωγή μειώθηκε αισθητά κατά τον 17^ο αιώνα και τα περισσότερα από αυτά έσβησαν¹⁴ μαζί με την μεγάλη πολιτεία των Σιδηροκαυσίων.

Στην προεπαναστατική εποχή η Ιερισσό όπως και 11 γειτονικά χωριά συγκρότησαν το «**Κοινόν του Μαδεμίου**», τα γνωστά μας Μαντεμοχώρια. Μία ομοσπονδία που αν και δεν απέφερε οικονομικά κέρδη, δημιουργήθηκε για την αποφυγή των δυσβάστακτων φόρων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και την συνέχιση των ειδικών προνομίων που απολάμβανε η περιοχή¹⁵.

Το 1821 έλαβε μέρος στη επανάσταση με σημαντικούς οπλαρχηγούς και από τότε ως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα πήρε μέρος με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο σε όλες τις επαναστατικές-απελευθερωτικές κινήσεις¹⁶.

Στις 2 Νοεμβρίου του 1912 η Ιερισσό απελευθερώθηκε από τους Τούρκους και εντάχθηκε στο Ελληνικό κράτος από άγημα 250 πεζοναυτών του θωρηκτού Αβέρωφ με επικεφαλής τον ανθυποπλοίαρχο Τηλέμαχο Κορμούλη¹⁷.

Η απελευθέρωσή της κρίθηκε εθνικά αναγκαία και επισπεύστηκε προς αποφυγή της κατάληψης του Αγίου Όρους από τον Βουλγαρικό στρατό. «**Ανάγκη εθνική απολύτως όπως καταληφθή Άγιον Όρος αμέσως... Τόπος αποβάσεως συνιστώμεν τον Ισθμόν διά του όρμου Αμουλιανής ή του της Ιερισσού...**» (Αρχείο Δ.Ι.Σ., Φ. 1699^α/B/1367).

Εκτός από τη δύναμη του Ελληνικού στόλου με το θρυλικό θωρηκτό Αβέρωφ, τα αντιτορπικά Θύελλα, Πάνθηρ και Ιέραξ και με συνοδεία βοηθητικών σκαφών, έσπευσαν στην Ιερισσό, μετά από ανάλογη διαταγή στις 3 Νοεμβρίου 1912, και δυνάμεις ξηράς. Ο ουλαμός του τάγματος Κρητών με επικεφαλής τον υπολοχαγό Λυμπέρη Καλοπόθο και τον ανθυπολοχαγό Ιωάννη Αλεξάκη, και στις 4 Νοεμβρίου ο 1ος Λόχος του 20^{ου} Συντάγματος Στρατού με Διμοίρια Πολυβόλων υπό τις διαταγές του λοχαγού Μιχάλη Μιχάλου. Ο τελευταίος, μάλιστα, λόχος κρίθηκε σκόπιμο να εγκατασταθεί στην ιστορική κωμόπολη της Ιερισσού ως τις 3

Φεβρουαρίου του 1913.

Ο Τύπος της εποχής θεώρησε την κατάληψη

Οι διαδρομές του στρατού και του στόλου στη πορεία τους προς την Ιερισσό πάνω σε χάρτη του 1915.

αυτή ως ένα από τα σημαντικά γεγονότα εκείνης της περιόδου. Μάλιστα, για αρκετές ημέρες μετά την επίσημη απελευθέρωση της Χαλκιδικής, οι εφημερίδες επεσήμαναν ιδιαίτερα τις αποβατικές ενέργειες του στόλου στη χερσόνησο του Άθωνα, παρακάμπτοντας τα όσα άλλα συνέβαιναν γενικότερα στη Χαλκιδική¹⁸.

Κι' αυτό δεν ήταν τυχαίο, όπως θα δούμε παρακάτω.

Σοβαροί λόγοι γεωστρατηγικού και πολιτικού χαρακτήρα, όχι μόνο των εμπλεκόμενων στρατιωτικών κρατών, καθόρισαν την επίσπευση της ένταξης της ειρηνένης περιοχής στο ελληνικό κράτος.

Η αδιαμφισβήτητη πνευματική ακτινοβολία που ασκεί το Άγιο Όρος στους Ορθόδοξους κατά βάση λαούς (Ελλάδα, Ρωσία, Βουλγαρία, Σερβία κ.α), είναι ταυτόχρονα και πολιτική. Ήδη από το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα, η Ρωσία με συστηματικές κινήσεις προωθεί τον εκρωσισμό του Άθωνα μέσω της αθρόας εγκατάστασης Ρώσων μοναχών σε καθιδρύματα και σε μοναστήρια της χερσονήσου. Με την καλλιέργεια ταυτόχρονα του κινήματος του πανσλαβισμού, προσπαθούσε μέσω της Βουλγαρίας να εγκαταστήσει μία μόνιμη βάση στο Αιγαίο, παρακάμπτοντας έτσι την Τουρκία και τα στενά των Δαρδανελίων. Το 1910 από το σύνολο 9850 μοναχών στο Άγιο Όρος, οι 4800 ήταν Ρώσοι, 3900 Έλληνες, 500 Βούλγαροι, 500 Ρουμάνοι και 150 Σέρβοι¹⁹.

Μάλιστα, τα επόμενα χρόνια έγινε προσπάθεια ο λιμένας του Πλατού στον κόλπο της Ιερισσού να περιέλθει στους Ρώσους, με σκοπό την δημιουργία Ρωσικής στρατιωτικής βάσης²⁰. Για τον σκοπό αυτό προτάθηκε και η ανταλλαγή της Σερβικής μονής του Χιλανδαρίου με το ιστορικό μοναστήρι του Ντετσάνι στο Κόσοβο που βρισκόταν στα χέρια ρωσικής αδελφότητας²¹. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της αντίληψης των Ρώσων την εποχή αυτή, μας δίνει ο γνωστός Ρώσος καθηγητής και Αρχιμανδρίτης Πορφύριος Ουσπένσκι, που χαρακτήριζε σε άρθρο του το Άγιο Όρος ως Γιβραλτάρ της Ρωσίας και θεωρούσε ότι άδικα βρισκόταν, έστω και σε προσωρινή, ελληνική κατοχή²².

Στη διμερή διπλωματία ανάμεσα στη Ρωσία και στην Ελλάδα ο Βενιζέλος συγκατάθεσε αρχικά στην ανεξαρτητοποίηση του Αγίου Όρους υπό Ρωσικό έλεγχο με αντάλλαγμα την υποστήριξη της Ρωσίας στις Ελληνικές διεκδικήσεις στην διασκεψη του Λονδίνου. Έτσι, διαβεβαίωσε στους Ρώσους την σταδιακή αποχώρηση των ελληνικών δυνάμεων από τον Άθωνα. Στις αντιδράσεις, για αυτές τις αποφάσεις, των Ελλήνων μοναχών, τους διαβεβαίωσε ότι θα επιβλέπει το Άγιο Όρος αστυνομικώς από την περιοχή της Ιερισσού²³.

Η Βουλγαρία πάλι μέσω των Ρώσων κυρίως

μοναχών θα μπορούσε να προχωρήσει στον εκσλαβισμό του Αγίου Όρους και να τον χρησιμοποιήσει ως εργαλείο της εθνικής της προπαγάνδας (π.χ. ως πυλώνα της εξαρχικής της εκκλησίας έναντι του Πατριαρχείου).

Ένας δευτερεύων λόγος είναι ο εθνικιστικός. Η Μονή Ζωγράφου υπήρξε τόπος μοναχισμού του γέροντα Παΐσιου²⁴ και ο τόπος που έγραψε την Βουλγαρική του ιστορία, απαρχή του νεότερου Βουλγαρικού εθνισμού. Στην κοινή τότε γνώμη των κατοίκων της Βουλγαρίας, το μοναστήρι του Ζωγράφου ήταν τόπος θρησκευτικά αλλά και εθνικά ιερός.

Γράφει η εφημερίδα ΣΚΡΙΠ στις 23 Ιουνίου/6 Ιουλίου 1913 γι' αυτό το θέμα:

ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ ΘΕΛΟΥΝ ΤΟ ΑΓ. ΟΡΟΣ

Κατά πληροφορίας εκ Σόφιας, η «*Μίρ*» γράφουσα περί της ιστορίας του Αγίου Όρους, περί της γεωγραφικής αυτού θέσεως και περί των εκεί μονών, προσθέτει ότι διά τους Βουλγάρους το Άγιο Όρος έχει σπουδαιότητα σημασία, διότι εκείθεν εδόθη η εθνική ώθησις εις το Βουλγαρικόν Έθνος υπό του γράψαντος την πρώτην Βουλγαρικήν ιστορίαν πατρός Παΐσιου.

Ακόμα, με την κατοχή του κόλπου της Ιερισσού θα εξασφάλιζε η Βουλγαρία τον έλεγχο του ΒΑ Αιγαίου καθώς και του λιμανιού της Καβάλας.

Όσα εκτέθηκαν παραπάνω επέβαλαν τη δημιουργία ενός ισχυρού διοικητικού κέντρου στην ευρύτερη περιοχή. Και η Ιερισσό διέθετε όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Την εποχή της απελευθέρωσης, η ιστορική κωμόπολη της Χαλκιδικής ήταν ένας ακμαίος οικισμός με 2.110 κατοίκους και μια υγιή οικονομία που υποσχονταν πολλά για το μέλλον.

Η γειτνίασή της με το Άγιο Όρος αποτελούσε ένα ακόμη σοβαρό λόγο για την εγκατάσταση σημαντικών διοικητικών υπηρεσιών, που θα εξυπηρετούσαν μια ζωτική, όσο και απομακρυσμένη γεωγραφικά περιοχή. Τα όρια της δικαιοδοσίας τους έφταναν από την Αρναία και την Βαρβάρα ως και την χερσόνησο του Άθω. Ουσιαστικά περιελάμβαναν τα σημερινά όρια του δήμου Αριστοτέλη και το Άγιο Όρος.

Η εγκατάσταση Υπηρεσιών διοίκησης στη περιοχή εξελίχθηκε ως εξής:

Στις 3 Νοεμβρίου του 1913 μετά από διαταγή του ναύαρχου Κουντουριώτη αποβιβάστηκε στη Δάφνη του Αγίου Όρους ο αρχικελευστής Κασίμης με είκοσι ναύτες για να εκτελεί χρέη Λιμενάρχη στον λιμένα της Αθωνικής πολιτείας και στην ευρύτερη περιοχή (Αρχείο Δ.Ι.Σ., Φ.1699α/B/1371).

Στις 12 Νοεμβρίου είκοσι χωροφύλακες με επικεφαλής τον ανθυπομοίραρχο Ιωάννη Αμβράζη εγκαθίστανται στην Ιερισσό και αποτελούν την πρώτη αστυνομική δύναμη της περιοχής. (Αλεξάκης, 1967, σ. 560).

Το Ειρηνοδικείο εγκαινιάστηκε στις 2 Φεβρουαρίου του 1913, τρεις μόλις μήνες από την ένταξη της Ιερισσού στο Ελληνικό κράτος. Για την ιστορία, πρώτος ειρηνοδίκης διορίστηκε ο Νικόλαος Πλατύκας με γραμματέα το Νικόλαο Τσώρο και υπογραμματέα τον Γεώργιο Τσιπινιά (σ.σ.: από την Μ. Παναγία). Πρώτοι δικαστικοί κλητήρες διορίζονται ο Ιωάννης Ιατρού και ο Χρίστος Βλαχόπουλος.

Το Πταισματοδικείο ιδρύεται στις 28 Μαρτίου του 1913.

Στις 25 Απριλίου του 1914 καθορίζεται με Βασιλικό διάταγμα ο αριθμός των συμβολαιογραφείων στις Νέες Χώρες. Στη Χαλκιδική ορίζονται συνολικά τέσσερα (4), από δύο στις περιφέρειες των ειρηνοδικείων της Ιερισσού και του Πολυγύρου. »

»

Η αγροφυλακή στην επαρχία της Ιερισσού, όπως την ονομάζουν οι εφημερίδες της εποχής, συστάθηκε στις 4 Απριλίου του 1913, με επικεφαλής αγροφύλακα τον Ιωάννη Αλεξ. Κόνσουλα. Σ' αυτόν υπάγονταν οι αγροφύλακες Γεώργιος Σαμαράς από τα Ρεβενίκια (Μεγάλη Παναγία), Κωνσταντίνος Δαφνάκης από τη Βαρβάρα, ο Μόσχος Τσολάκης και ο Γεώργιος Δήμου από τη Λιαρίγκοβη (Αρναία), ο Δημήτριος Κατράνης από τον Ίσβορο (Στρατονίκη) και άλλοι.

Η Αστυνομική υποδιεύθυνση Ιερισσού ιδρύθηκε μονίμως λίγο πριν της 9^{ης} Μαΐου του 1913, καθώς βρίσκουμε σειρά εγγράφων που αναφέρονται σ' αυτήν. Στη δικαιοδοσία της είχε, όπως και το ειρηνοδικείο, την έκταση του σημερινού Δήμου Αριστοτέλη με το Άγιον Όρος.

Την ίδια χρονική περίοδο λειτούργησε το ταχυδρομείο της Ιερισσού όπως και άλλες κρατικές υπηρεσίες.

Τα σύνορα των Βαλκανικών κρατών διευθετήθηκαν μετά τη λήξη του Β' Βαλκανικού πολέμου με την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου στις 10 Αυγούστου του 1913. Το καθεστώς όμως του Αγίου Όρους στη συνθήκη του Λονδίνου, ύστερα από παρέμβαση της Ρωσίας, έμεινε σε εκκρεμότητα. Το θέμα έμοιαζε να εξασθενεί μετά την κήρυξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά βρέθηκε πάλι σε έξαρση το 1917 με την κατοχή της Αθωνικής χερσονήσου από Γαλλορωσικές στρατιωτικές μονάδες. Η Οκτωβριανή επανάσταση του 1917 και η λήξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου δημιούργησαν ένα νέο διεθνές περιβάλλον στο οποίο η Σοβιετική κυβέρνηση δεν ενδιαφερόταν να συνεχίσει την πανσλαβιστική πολιτική της Ρωσίας.

Τέλος, αναγνωρίστηκε η ελληνική κυριαρχία στο Άγιον Όρος μόλις το 1920 με τη Συνθήκη των Σεβρών και επικυρώθηκε οριστικά το 1923 στη Συνθήκη της Λωζάνης.

Η Χαλκιδική και η χερσόνησος του Άθω έπαψαν από τότε και για πολλά χρόνια να έχουν σημαντικό ρόλο στη διεθνή διπλωματία. Οι συνεχείς πολεμικές συγκρούσεις του ελληνικού κράτους, οι εμφύλιες διαμάχες, οι καταστροφές και η πολιτική αστάθεια, περιθωριοποίησαν και σε μεγάλο βαθμό απομόνωσαν την περιοχή της Β.Α. Χαλκιδικής από το πολιτικό και οικονομικό γίγνεσθαι του ευρύτερου Ελληνικού χώρου. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τους πρωθυπουργούς της Ελλάδας την εποχή αυτή, μόνο ο Βενιζέλος επισκέφτηκε μία φορά την περιοχή. Το άσχημο οδικό δίκτυο και η ανασφάλεια στις χερσαίες μεταφορές από την ανάπτυξη της ληστείας ενέτειναν την απομόνωση της ευρύτερης περιοχής της Ιερισσού. Το τελειωτικό χτύπημα για εκείνη την εποχή το έδωσε ο καταστροφικός σεισμός του 1932.

Γραμμάτσημο της Ελληνικής Διοίκησης σφραγισμένο στο ταχυδρομείο της Ιερισσού το 1913

Σήμερα η κωμόπολη της Ιερισσού είναι το πληθυσμιακό και οικονομικό κέντρο της Β.Α. Χαλκιδικής. Η ανάπτυξη του θρησκευτικού, περιηγητικού και ψυχαγωγικού τουρισμού κατέστησαν το Άγιον Όρος και την περιοχή μας κέντρο διεθνούς

Ανασκαφή στην Αρχαία Άκανθο

προορισμού. Όπως αναφέρουν σε άρθρο τους²⁵, ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Λόης Λαμπριανίδης, και ο Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Λευτέρης Παπαγιαννάκης, «η γεωγραφική γειτνίαση του νομού με το Άγ. Όρος αποτελεί ένα μοναδικό συγκριτικό πλεονέκτημα στο διεθνή χώρο. Δίνει τη δυνατότητα στο νομό να παίξει ένα πολύ ευρύτερο ρόλο στα Βαλκάνια αλλά και όπου αλλού υπάρχουν χριστιανοί».

Χαρακτηριστικά το 2012, διακινήθηκαν από τα λιμάνια της Ουρανούπολης, Τρυπητής, Ιερισσού και το λιμένα Όρμος Παναγίας προς το Άγιον Όρος και τη νήσο Αμμουλιανή 330.319 επισκέπτες. Μεγάλο μέρος από αυτούς είναι αλλοδαποί από κάθε γωνιά του πλανήτη. Ο αριθμός αυτός καθιστά το λιμάνι της Ουρανούπολης το δεύτερο σε διακίνηση ανθρώπων στη Κ. Μακεδονία²⁶.

Η "προ του Άθω περιοχή" δέχτηκε επίσης κατά το 2012, 65.000 επισκέπτες αναψυχής²⁷, χωρίς να υπολογίσουμε σ' αυτούς μεγάλο αριθμό παραθεριστών που είναι κάτοχοι εξοχικής κατοικίας.

Σημαντικό κομμάτι στην οικονομία της περιοχής κατέχει επίσης η αλιεία με 400 επαγγελματίες αλιείς²⁸, η γεωργία με τη στρατηγικής σημασίας καλλιέργεια της ελιάς και της αμπέλου, η μελισσοκομία, η υλοτομία καθώς και η κτηνοτροφία²⁹. Η μεταποίηση, παρ' όλο που συγκριτικά κατέχει μικρό ποσοστό σε σύγκριση με τη νότια και κεντρική Χαλκιδική, έχει μία ιδιαίτερη δυναμική με σύγχρονες μονάδες που προτάσσουν την ποιότητα και την εξωστρέφεια.

Όλα αυτά τα στρατηγικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της ευρύτερης περιοχής της Ιερισσού, "με το πλούσιο και μοναδικό φυσικό περιβάλλον, το αξιόλογο ιστορικό και πολιτισμικό τοπίο (οι αρχαιολογικοί χώροι μάλιστα περιλαμβάνουν και την γενέτειρα του Αριστοτέλη) και τα μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης του αγροτικού και του τουριστικού τομέα³⁰" την κάνουν να ατενίζει αισιόδοξα το μέλλον, παρ' όλη την ζοφερή οικονομική ατμόσφαιρα των ημερών μας³¹.

Η έλλειψη όμως ιστορικής γνώσης, πολιτικής οξυδέρκειας και τοπικοί καιροσκοπισμοί από τους ιθύνοντες των κέντρων των αποφάσεων, απομείωσαν σήμερα την ιστορική κωμόπολη και έδρα του δήμου Αριστοτέλη από ένα μεγάλο μέρος των δημόσιων υπηρεσιών της, εξασθενώντας έτσι την αποτελεσματικότητα της ελληνικής διοίκησης στην προ του Άθω περιοχή και κατά επέκταση στο Άγιον Όρος. Επέρχεται με αυτό τον τρόπο υποβάθμιση του ρόλου της Ιερισσού ως ενός σημαντικού και απαραίτητου για την περιοχή διοικητικού κέντρου. Μια εποχή μάλιστα εθνικά ευαίσθητη για την Ελλάδα και την περιοχή μας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- 1 Πλούταρχος, Ελληνικά Ζητήματα 30.
- 2 Ελένη Τρακασπούλου-Σαλακίδου, Αρχαία Άκανθος, Άνδρος και Χαλκιδική, Ανδριακά Χρονικά 29, Άνδρος 1998, σ. 94. Αδιάσειστος μάρτυρας αυτής της περιόδου είναι τμήμα ανθρωπόμορφης μαρμαρίνης στήλης, τύπου Menhir, του Χαλκολιθικού πολιτισμού και θεωρείται σήμερα το αρχαιότερο «έργο γλυπτικής» της Χαλκιδικής.
- 3 Ελένη Τρακασπούλου-Σαλακίδου, Άκανθος-Ερισσός-Ερισσός, περιοδικό «Αρχαιολογία», τεύχος 63, Ιούνιος 1997, σ. 66.
- 4 Η πολυμαρτυρημένη παράδοση για την άφιξη του στα παλιά χωριά της Χαλκιδικής, δε μας επιτρέπει να την αποκλείσουμε ιστορικά. Αυτό επισημαίνει και ο αρχαιολόγος-ιστορικός της Χαλκιδικής κος Ι. Παπάγγελος, και ενισχύεται από το γεγονός ότι δεν είναι γνωστή η διαδρομή της 3ης περιόδου του στη Μακεδονία. (Ι. Αθ. Παπάγγελος, Ο Απόστολος Παύλος στη Χαλκιδική, περιοδικό «Παρχαλκιδικός Λόγος», σ.7, τεύχος 15ο, Απρ-Μάιος-Ιούν. 2013).
- 5 Ιωακείμ Αθ. Παπάγγελος-Κλεάνθης Δημ. Δούκας, Η παλαιοχριστιανική βασιλική της Ιερισσού, περιοδικό «Κύτταρο Ιερισσού», τεύχος 06/2011, σ. 14.
- 6 Διοικητική διαίρεση στα χρόνια της Βυζαντινής εποχής. Περισσότερα στο: Χρήστος Καραστέργιος, Μια νέα διοικητική διαίρεση από τα παλιά, περιοδικό «Κύτταρο Ιερισσού», τεύχ. 02/2010, σ.3, και στο <http://www.kyttaro.eu/to-periodiko/teychos-02-2010/mia-nea-dioikitiki-diairesi-aro-ta-palia/>.
- 7 Διονυσία Παπαχρυσάνθου, Ο Αθωνικός Μοναχισμός, Μ.Ι.Ε.Τ, Αθήνα 1992, σ. 113.
- 8 Ιδρύθηκε ανάμεσα στο 866 και το 883 μ.χ. Θεωρείται η πρώτη μονή του Αγίου Όρους, Ιωάννης Π. Μαμαλάκης, Το Άγιον Όρος (Άθως) διά μέσου των αιώνων, Μακεδονική βιβλιοθήκη, Θεσσαλονίκη 1971, σ. 38-39.
- 9 Διονυσία Παπαχρυσάνθου, Ο Αθωνικός Μοναχισμός, Μ.Ι.Ε.Τ, Αθήνα 1992, σ. 126-127.
- 10 Απόστολος Βακαλόπουλος, Ιστορία της Μακεδονίας 1354-1833, εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1992, σ. σ. 145-146.
- 11 Mark Mazower, Θεσσαλονίκη πόλη των φαντασμάτων, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Οκτώβριος 2006, σ. 79.
- 12 Ι. Αθ. Παπάγγελος, «Το Κοινό του Μαδεμίου», Η διαχρονική πορεία του κοινοτισμού στη Μακεδονία, Κέντρο ιστορίας Θεσσαλονίκης του δήμου Θεσσαλονίκης, ανάπτυπο, Θεσσαλονίκη 1991, σ. 260.
- 13 Ηλίας Α. Κολοβός, διδακτορική διατριβή, Χωρικοί και μοναχοί στην Οθωμανική Χαλκιδική 15ος-16ος αιώνες, τόμος δεύτερος, Τοπογραφία και πληθυσμός Θεσσαλονίκης, Σιδηροκαυσίων, Χαλκιδικής, τα δεδομένα των οθωμανικών φορολογικών καταστάσεων, Α.Π.Θ, Φιλοσοφική Σχολή, τμήμα ιστορίας και αρχαιολογίας, Θεσσαλονίκη 2000, ανέκδοτο.
- 14 Απόστολος Βακαλόπουλος, 1354-1833 ιστορία της Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 1992, σ. 218. Χαρακτηριστικά, εκτός από τα Σιδηροκάυσια, δεν αναφέρονται ξανά το χωριό του Μετάλιου, του Ρουγκόβα, της Πιάβιτσας, του Κοσλά, του Κοντογρίκου, κ.α.
- 15 Απόστολος Βακαλόπουλος, 1354-1833 ιστορία της Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 1992, σ. 510, & Ι. Αθ. Παπάγγελος, «Το Κοινό του Μαδεμίου», Η διαχρονική πορεία του κοινοτισμού στη Μακεδονία, Κέντρο ιστορίας Θεσσαλονίκης του δήμου Θεσσαλονίκης, ανάπτυπο, Θεσσαλονίκη 1991, σ. 268.
- 16 Χρήστος Καραστέργιος-Κώστας Ύψηλάντης, Άγνωστοι Ιερισσιώτες αγωνιστές κατά την επανάσταση του 1821, περιοδικό «Κύτταρο Ιερισσού», τεύχος 01/2010, σ. 4.
- 17 Περισσότερα στο: Χρήστος Καραστέργιος, «Είδαμεν ζώνη... ελευθέραν, 100 χρόνια από την απελευθέρωση της Ιερισσού», Κύτταρο Ιερισσού, εκδόσεις Διά Βίου, 2013.
- 18 Χαρακτηριστικά γράφει στο πρωτοσέλιδο της η εφημερίδα ΣΚΡΙΠ στις 3 Νοεμβρίου του 1912: «ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΥΠΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ».

Και συνεχίζει στις 5 Νοεμβρίου, σελ. 4:

«... Το έτερον άγημα απεβίβασεν είτε η μοίρα εις τον λιμένα Αμυλιανής παρά το Λαυρεωτικόν Μετόχιον, εκεί όπου κατέληγεν η περίφημος διώρυξ του Ξέρξου. Εκείθεν το άγημα κατευθύνθη προς την Ιερισσόν (την Αρχαίαν Άκανθον) όπου και κατηλύσθη.

Διά της κατοχής ταύτης του Ισθμού εξασφαλίζεται η κατοχή ολόκληρου της Αθωνίτιδος χερσονήσου...»

Το ίδιο και η εφημερίδα ΕΜΠΡΟΣ, έχει στο πρωτοσέλιδο της στις 3 Νοεμβρίου του 1912:

«Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ»

Συνεχίζοντας στην 4η σελίδα:

«...Η κατάληψις του Άθω υπό των ελληνικών στρατευμάτων ενέχει μεγάλην στρατηγικήν σπουδαιότητα, καθ' όσον

» διά της καταλήψεως τούτου δύναται να είπη κανείς ότι κατελήφθη και ολόκληρος η Χαλκιδική Χερσόνησος, διότι το Άγιον Όρος δεσπόζει ολοκληρώσεως της Χαλκιδικής και είνε οχυρωτάτη θέσις».

- Τις επόμενες ημέρες ο ελληνικός τύπος ασχολείται σε εκτενή άρθρα με την ιστορία και τα μοναστήρια του Αγίου Όρους.
- 19 Ι. Π. Μαμαλάκη, Το Άγιον Όρος (Αθως) διά μέσου των αιώνων, Θεσσαλονίκη 1971, σελ. 464
- 20 Αλεξ. Βαμβέτσου, σσ. 13-14, και Δημήτριος Μουζάκης, Το Άγιον Όρος κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου, Αθήνα-Κομοτηνή 2008, σελ. 13 & 61.
- 21 Δημήτριος Μουζάκης, Το Άγιον Όρος κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου, Αθήνα-Κομοτηνή 2008, σελ.60.
- 22 Δημήτριος Μουζάκης, Το Άγιον Όρος κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου, Αθήνα-Κομοτηνή 2008, σελ. 14.
- 23 Σταύρου Ιωσ. Παπαδάτου, Σλαβικά Διεπιστώσεις, Ιωάννινα 1961, σελ. 135.
- 24 Ο γέροντας Παΐσιος ο Χιλανδαρινός γεννήθηκε στο Μπάνσκο της Βουλγαρίας το 1722. Ασχήτευσε αρχικά στη σερβική μονή του Χιλανδαρίου και αργότερα στη Βουλγαρική μονή του Ζωγράφου. Διακρίθηκε ως κληρικός και συγγραφέας στην προσπάθειά του για την αφύπνιση της εθνικής συνείδησης των Βουλγάρων. Έγραψε ένα βιβλίο με τίτλο, «Ιστορία Σλαβιανοβουλγαρική περί των λαών, των Βασιλέων και των Αγίων των Βουλγάρων». Σκοπός της ιστορίας αυτής όπως γράφει ο ίδιος στον πρόλογό της: «Να δείξει στους Βουλγάρους, ότι και αυτοί έχουν ένα ένδοξο παρελθόν, με Τσάρους, Πατριάρχες, Αγίους, γραμματεία, χρονογραφίες, για το οποίο πρέπει να είναι περήφανοι. Είναι αδικαιολόγητοι εκείνοι που ντρέπονται να καλούνται Βούλγαροι και αρέσκονται να διαβάζουν και να μιλούν Ελληνικά». Το βιβλίο αυτό, παρ' όλη τη μικρή ιστορική του αξία, αποτέλεσε το ευαγγέλιο της εθνικής αφύπνισης των Βουλγάρων και διακρίνεται για την Ελληνοφοβία που την προκάλεσε η πνευματική ανάπτυξη των Ελλήνων στο Άγιον Όρος τον 18ο αιώνα. Απεβίωσε το 1798 και το 1963 το Πατριαρχείο Βουλγαρίας τον ανακήρυξε Άγιο, (ημέρα μνήμης 19 Ιουνίου).

25 Α. Λαμπριανίδης, Α. Παπαγιαννάκης, Η πρόσφατη οικονομική ιστορία της Χαλκιδικής, 20ος Αιώνας: προοπτικές ανάπτυξης, περ. ΤΟΠΟΣ, Επιθεώρηση αστικών και περιφερειακών μελετών, 10/95, σ. 108.

- 26 Στατιστικά στοιχεία Λιμεναρχείου Ιερισσού, Α.Φ: 511.25-5/2013, Α.Σ: 3773. Συγκριμένα από το λιμάνι της Ουρανούπολης προς το Άγιο Όρος το 2012 διακινήθηκαν 121.956 επιβάτες, 56.407 διακινήθηκαν για κρουαζιέρα από το λιμάνι του όρμου Παναγίας για το Άγιο Όρος, 40.828 για κρουαζιέρα προς το Άγιο Όρος από το λιμάνι της Ουρανούπολης, 106.705 επιβάτες διακινήθηκαν από το λιμάνι της Τρυπητής για την νήσο Αμμουλιανή και 4.423 από την Ιερισσό για το Άγιο Όρος.
- 27 Επιτόπια έρευνα του Καθηγητή εφαρμογών στο ΤΕΙ τουριστικών επιχειρήσεων της Θεσσαλονίκης και διορισμένο ερευνητή στο τεχνολογικό πανεπιστήμιο Κύπρου στο τμήμα διοίκησης ξενοδοχείων και τουρισμού του Σπύρου Αβδμημώτη, Ιούλιος 2013.
- 28 Στατιστικά στοιχεία Λιμεναρχείου Ιερισσού, Α.Π: 522.2-05/13.
- 29 Επιτόπια έρευνα στο κτηνιατρείο της Ιερισσού μας δίνει ότι στην προ του Άθω περιοχή εκτρέφονται 9000 αιγοπρόβατα, 600 βοοειδή, 420 χοίροι και 470 ιπποειδή.
- 30 Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ, εισήγηση της επιτροπής για τη μεταλλευτική δραστηριότητα στη Β. Χαλκιδική, κεφάλαιο 5, Η αντίληψη περί αιεφορίας, Μάρτιος 2011.
- 31 Μία ατμόσφαιρα που επιτείνεται σήμερα από την ανταγωνιστική προς τις άλλες οικονομικές δραστηριότητες, όσο και αμφιλεγόμενη επιστημονικά και από τη διεθνή εμπειρία, επένδυση της εξόρυξης χρυσού και χαλκού. Γι' αυτή γνωμοδότησαν αρνητικά και τεκμηριωμένα όλοι οι ανεξάρτητοι επιστημονικοί φορείς της χώρας μας που ζητήθηκε η συμβολή τους. Π.χ.: Το Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος Κ.Μ., το Πρωτανικό Συμβούλιο του Α.Π.Θ, το Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων - Αλεξάνδρειο Τ.Ε.Ι Θεσσαλονίκης, η Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Α.Π.Θ, ο Σύνδεσμος Γεωλόγων Μελετητών

Ελλάδας, η Γεωπονική Σχολή Θεσσαλονίκης κ.α.. Πλήθος επίσης ακαδημαϊκών και ειδικών ερευνητών εκφράζονται αρνητικά με επιστημονικά τους άρθρα και μελέτες προς αυτή του φαραωνικού τύπου εκμετάλλευση, όπως ο Αν. Καθηγητής Φυσικής Περιβάλλοντος Μελάς Δημήτριος, ο Καθ. Γεωπονικής Σχολής Παναγιωτόπουλος Κυριάκος, ο Αν. Καθ. Βιομηχανικής Πολιτικής, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών Βαρσακέλης Νίκος, ο Επ. Καθ., Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών Θεοδοσίου Νικόλαος, ο Επίκουρος Καθηγητής της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ Τριανταφυλλίδης Γεώργιος, ο Καθηγητής Υγιεινής, Κοινωνικής Ιατρικής & Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας Ιατρικής Σχολής Μπένος Αλέξης, ο Καθηγητής της Σχολής της Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Ζάγκας Θεοχάρης, ο Ομότιμος Καθηγητής του Τμήματος Γεωλογίας Δημητριάδης Σαράντης, ο Καθηγητής της Μελισσοκομίας στο Α.Π.Θ. Θρασυβούλου Ανδρέας, ο Καθηγητής και πρόεδρος του τμήματος Χημείας Α.Π.Θ Γιαννακουδάκης Ανδρέας, ο Αναπληρωτής καθηγητής Βιομηχανικής Πολιτικής Βαρσακέλης Νίκος, ο Δικηγόρος Δ.Ν. Επικ. Καθηγητής στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Μπάλλιας Γιώργος, ο Μηχανικός Μεταλλείων Ύψυχογιόπουλος Γ. και πολλοί άλλοι, καθώς και το σύνολο των κοινωνικών και οικονομικών φορέων του τόπου μας, όπως το Επιμελητήριο Χαλκιδικής, ο Σύλλογος Ξενοδόχων Χαλκιδικής, Αγροτικοί, Κτηνοτροφικοί, Μελισσοκομικοί, Αλιευτικοί, Επαγγελματικοί Σύλλογοι κ.α. Θέση κατά των εξορύξεων χρυσού πήρε το σύνολο του πνευματικού κόσμου της χώρας όπως επίσης δήμοι και οργανώσεις από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Είναι αξιοπερίεργη σήμερα η εμμονή του επίσημου Ελληνικού κράτους και του κρατικού μηχανισμού προς αυτή τη μη αιεφορική εκμετάλλευση. Μία εμμονή που προωθείται ακόμα και με τη βία χωρίς την προαπαιτούμενη συναίνεση της τοπικής κοινωνίας και χωρίς τις απαραίτητες οικονομικοτεχνικές μελέτες κόστους και οφέλους για την περιοχή. Και είναι υποχρέωση της αυριανής Ελληνικής διοίκησης να διερευνήσει σε βάθος και να φωτίσει τις άγνωστες πτυχές αυτής της αμφισβητούμενης πολιτικής επιλογής. ■

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΠΛΟΗΓΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Κείμενο : **ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ**

Ένα από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά του 20ου αιώνα είναι αναμφισβήτητη η εμφάνιση και η τεράστια ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Σήμερα υπάρχουν εκατομμύρια υπολογιστές σε όλο τον κόσμο παρόλο που έχουν περάσει μόλις 62 χρόνια από την ημέρα που βγήκε στο εμπόριο ο πρώτος ηλεκτρονικός υπολογιστής (1951).

Φυσική εξέλιξη και αποτέλεσμα της χρήσης των υπολογιστών ήταν οι συνεχείς ανακαλύψεις και βελτιώσεις, με αποτέλεσμα τη δυνατότερη δημιουργική χρήση τους και όχι μόνο.

Φτάνουμε λοιπόν στο 1990 και συγκεκριμένα στις 12 Νοεμβρίου του 1990, όπου ο επωνομαζόμενος και «πατέρας» του Ιντερνέτ Τιμ Μπέρνερς Λι ανακαλύπτει τον Παγκόσμιο Ευρύ Ιστό, γνωστότερο με τα αρχικά WWW, πάνω στον οποίο βασίζεται η λειτουργία του διαδικτύου.

Από το χρονικό αυτό σημείο και μετά οι χρήστες της νέας υπηρεσίας, που ο ίδιος είχε ονομάσει Παγκόσμιο Ιστό (World Wide Web), άρχισαν να αυξάνονται αλματωδώς.

Η επινόηση του Τιμ Μπέρνερς Λι μεταμόρφωσε τον κόσμο, αφού άλλαξε τα στάνταρ όχι μόνο στην ανταλλαγή πληροφοριών, αλλά και σε θέματα της καθημερινότητας, όπως διακίνηση και εμπόριο αγαθών, εκπαίδευση, ταξίδια, ενημέρωση, χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Είναι αυτή που πραγματικά άνοιξε το Διαδίκτυο σε πολύ ευρεία μάζα χρηστών σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Αυτή η ευρεία μάζα χρηστών ανά τον κόσμο είχε και έχει σαν αποτέλεσμα, το διαδίκτυο να χρησιμοποιείται ποικιλοτρόπως, με την έννοια ότι άλλοι το θεωρούν απρόσωπο και ως εκ τούτου δεν ακολουθούν τους κανόνες ενώ άλλοι τους σέβονται και τους τηρούν απαραίτητως, τους περισσότερους από αυτούς.

Ας μάθουμε λοιπόν κάποιες χρήσιμες πληροφορίες για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου κατά την περιήγησή μας στον Παγκόσμιο Ιστό και στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

→ **Σκεπτόμαστε πριν επισκεφθούμε κάθε link.** Πολλά από τα links που συναντούμε κατά την περιήγησή μας στα social media δεν είναι αυτά που φαίνονται με την πρώτη ματιά, καθώς ενδέχεται να κρύβουν απάτες, ψεύτικες ειδήσεις ή ακατάλληλο περιεχόμενο. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιούμε τις μηχανές αναζήτησης για να ελέγξουμε την ακεραιότητα του συνδέσμου πριν το πατήσουμε.

→ **Δεν αποκαλύπτουμε προσωπικά μας στοιχεία.** Παρά τις ρυθμίσεις ελέγχου απορρήτου, ο έλεγχος, του τί συμβαίνει στις ανακοινώσεις μας είναι σχεδόν αδύνατος, με αποτέλεσμα κάποια στιγμή να τις δουν άνθρωποι που δεν θέλουμε. Για το λόγο αυτό ο έλεγχος των ρυθμίσεων απορρήτου στους λογαριασμούς που διαθέτουμε στα social media θα πρέπει να γίνεται τακτικά, καθώς οι πολιτικές και οι ρυθμίσεις αυτών ενδέχεται να αλλάξουν.

→ **Αποδεχόμαστε με προσοχή τα αιτήματα φιλίας «friend requests».** Με το να αποδεχόμαστε «φίλους» που δεν γνωρίζουμε, θέτουμε σε κίνδυνο τη φήμη μας, ωστόσο με προσεκτικό έλεγχο των ρυθμίσεων που αφορούν τους «φίλους των φίλων μας» μπορούμε να προφυλαχούμε περαιτέρω.

→ **Δεν ανεβάζουμε links ή posts πριν τα**

ελέγξουμε. Η μετάδοση πληροφοριών και συνδέσμων, χωρίς να έχει προηγηθεί πιστοποίησή τους, ενέχει ρίσκο, καθώς υπάρχει κίνδυνος να εξαπατηθούμε και να διαδώσουμε ακατάλληλο ή ακόμα και κακόβουλο περιεχόμενο. Για να προφυλαχθούμε, ελέγχουμε τα posts μας σε αξιόπιστα ειδησεογραφικά sites πριν τα αναρτήσουμε στα social media.

→ **Δικτυωνόμαστε γνωρίζοντας ότι οι πληροφορίες που μοιραζόμαστε στα social media θα συνεχίσουν να υπάρχουν για πάντα.** Ακόμη κι αν διαγράψουμε κάποια ανακοίνωση, μπορεί κάποιος να την έχει δει και να την έχει ήδη σώσει. Ιδιαίτερα προσεκτικοί οφείλουμε να είμαστε με το φωτογραφικό υλικό, αφού ο οποιοσδήποτε μπορεί να το αντιγράψει και να το χρησιμοποιήσει με οποιοδήποτε τρόπο επιθυμεί.

Αν ακολουθήσουμε τους παραπάνω κανόνες θα έχουμε πάντα μια ασφαλή πλοήγηση σ' αυτό τον υπέροχο διαδικτυακό κόσμο, χωρίς να κινδυνεύουμε από πάσης φύσεως κινδύνους που παραμυεύουν, διότι χάρη σε αυτό η καθημερινότητά μας είναι πιο ενδιαφέρουσα, πιο εύκολη, πιο «δεμένη» με τον υπόλοιπο κόσμο και σίγουρα, πιο ασφαλής.

Αν παρομοιάσουμε το internet με ένα καλά εξοπλισμένο όχημα, το οποίο επιδέχεται αλλαγές για να γίνει ακόμη καλύτερο, τότε έχουμε το τέλειο μέσο για να ζήσουμε ωραίες βόλτες, να δούμε διαφορετικά τοπία και ανθρώπους, να μάθουμε νέα και να πάμε μπροστά. Το πώς θα διαχειριστούμε αυτό το «όχημα» για να περάσουμε τέλεια, χωρίς απώλειες, αυτό είναι δική μας ευθύνη.

Σίγουρα, αν δεν υπήρχε αυτό το όχημα, θα χρησιμοποιούσαμε τα πόδια μας να εξερευνήσουμε τον κόσμο. Δεν θα χανόμασταν. Αλλά μιας και το έχουμε, νομίζω είμαστε πολύ πολύ τυχεροί. ■

Εκ των υστέρων δρώμενα

Κείμενο : ΦΩΤΕΙΝΗ ΝΑΟΥΜ - ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ

Έχει περάσει πάνω από ένας χρόνος από την έκδοση του τελευταίου τεύχους του Κυττάρου. Ένας χρόνος που έφερε τα πάνω κάτω στην κοινωνία και τις συνήθειες μας. Ένας χρόνος που η νόσος «Χρυσή επένδυση» άρχισε να δείχνει τα πρώτα άσχημα συμπτώματα της. Κι εδώ ο Κλειγένης προκαλεί την ανατροπή... Ας τα πάρουμε όμως με τη σειρά.

Με την ανατολή του 2013 γίνονται εκλογές στον Πολιτιστικό Σύλλογο «Ο Κλειγένης» και εκλέγονται οι: Καλαϊτζής Βασίλης, Χρυσούλης Δημήτρης, Λιάκου Μελαχρινή, Καδή Κατερίνα, Ναούμ Φωτεινή, Ιγγλέζη Γιούλη, Μαρίνου Μήτση, Μαγγάρη Γεωργία, Καλαϊτζής Γιώργος.

Αμέσως σχεδόν μετά η θεατρική του ομάδα «Τα Γκαργκάνια» παίρνει μέρος στο πανελλήνιο φεστιβάλ ερασιτεχνικών θιάσων «Μώμος ο Πατρεύς» στην Πάτρα εκπροσωπώντας όχι μόνο την Ιερισσό και την Χαλκιδική αλλά και όλη την βόρεια Ελλάδα με δεκάλεπτο απόσπασμα από το έργο Μήδεια του Μποστ. Καθώς πλησιάζουν οι Αποκριές τα σχέδια για το γλέντι της Τσικνοπέμπτης εντείνονται και ενώ όλα είναι έτοιμα... λαμβάνει χώρα η απίστευτη εισβολή δυνάμεων καταστολής στον τόπο μας, κάνοντας μας να σκεφτούμε σοβαρά τα επόμενα βήματα μας... Το ερώτημα όλων μας είναι «Πώς να προγραμματίσεις μια πολιτιστική δράση σε ένα χωριό που φλέγεται; Πώς να σχεδιάσεις κάτι σε βάθος χρόνου, όταν δεν ξέρεις τι σου ξημερώνει;»

Αποφασίσαμε λοιπόν να πάμε βήμα βήμα. Να αντιμετωπίσουμε τη «νόσο» κατά πρόσωπο κάθε φορά που αυτή θα έκανε την εμφάνισή της.

Έτσι διοργανώσαμε την εκδήλωση μνήμης για το Μαύρο Αλώνι καθώς και το απογευματινό χοροστάσι της Τρίτης μέρας του Πάσχα. Ακολούθησε το έθιμο του Άι Γιάννη με το άναμμα φωτιών στην πλατεία του παιδικού σταθμού. Τον Ιούλιο και ενώ τα φυλακισμένα αδέρφια μας είναι ήδη τέσσερα παίρνουμε μια βαθιά ανάσα και λέμε... Όχι!!! Δεν θα μας φιμώσουν και έτσι διοργανώνουμε το 3ο φεστιβάλ ερασιτεχνικών θιάσων «Ακάνθιος Τέττιξ» με ομάδες αλληλέγγυες, όπως των γιατρών του Γ.Ν. Γ. Παπανικολάου, του Πολυγύρου, των Νέων Μουδανιών και της Κερατέας και ανεβάζουμε την σπονδυλωτή παράσταση «Κοινό Βλέμμα» μια παράσταση πλαισιωμένη και από βίντεο με αποσπάσματα από τα θλιβερά γεγονότα που ζήσαμε μέχρι εκείνη την στιγμή. Αυτή ήταν η απάντησή μας στο φίμωμα που θέλησαν να μας επιβάλουν... Όχι δεν φοβόμαστε τη «νόσο», απλά την αντιμετωπίζουμε με τα δικά μας όπλα. Ακολουθούν παραστάσεις της θεατρικής ομάδας ενηλίκων «Τα Γκαργκάνια» με το έργο «Εκκλησιάζουσες» του Αριστοφάνη, τόσο στην Ιερισσό όσο και στο Σταυρό και της παιδικής θεατρικής ομάδας με το έργο «Γκόλφω» του Σπυρίδωνα Περεσιάδη.

Αμέσως μετά το τέλος του φεστιβάλ διοργανώνουμε συμπόσιο καλλιτεχνών. 14 εικαστικοί

καλλιτέχνες προθυμοποιήθηκαν να έρθουν και να δουλέψουν εδώ, εθελοντικά θέλοντας να δείξουν την συμπαράστασή τους στον αγώνα του τόπου μας και να δωρίσουν τα έργα τους στον «Κλειγένη», αφήνοντας πολύτιμη πολιτιστική παρακαταθήκη 14 σημαντικών έργων στο νέο χώρο που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες του συλλόγου.

Παράλληλα συνεχίζουμε τη λειτουργία του Μύλου με την φωτογραφική έκθεση του Βασίλη Μαθιουδάκη με τίτλο «Η Αθήνα της κρίσης» και την παρουσίαση του βιβλίου του Θωμά Κοροβίνη «55» καθώς και βραδιές αφιερωμένες στα παιδιά με ζωγραφική και μουσική από την Ηλέκτρα Καρακατσάνη.

Και ενώ συμβαίνουν όλα αυτά ολοκληρώνεται η ηχογράφιση και η έκδοση του νέου cd της παραδοσιακής μας χορωδίας με τα μη ηχογραφημένα μέχρι τώρα σημαντικά τραγούδια του τόπου μας, με τίτλο «Να φουρκαλώ τη θάλασσα». Στο cd συμμετέχει το καταξιωμένο μουσικό σχήμα «Ιχνηλάτες της παράδοσης». Το ίδιο διάστημα η θεατρική ομάδα δίνει τρεις παραστάσεις στο Μακεδονικό Μουσείο σύγχρονης τέχνης στη Θεσσαλονίκη. Συγχρόνως γίνεται η παρουσίαση του βιβλίου του συμπατριώτη μας Χρήστου Καραστέργιου με τίτλο «Είδαμε ζώην... Ελευθέραν»

Παρ' όλες τις αντιξοότητες και τις δυσκολίες όλα τα τμήματα του Συλλόγου είναι σε λειτουργία, το χορευτικό το οποίο ενδυναμώνεται, η παραδοσιακή χορωδία, το τμήμα ζωγραφικής ενηλίκων και παιδών και οι δυο θεατρικές ομάδες.

Συνεχίζουμε δυναμικά δηλώνοντας σε όλους ότι δεν μπορούν να φιμώσουν να χρωματίσουν και να καπελώσουν τον πολιτισμό μας και την Ιερισσό.■

ΤΑ ΓΚΑΡΓΚΑΝΙΑ

Κείμενο : ΠΕΛΑΓΙΑ ΧΑΣΑΠΗ

Συνεχίζοντας την παρουσίαση της ιστορίας της Θεατρικής Ομάδας, «ΤΑ ΓΚΑΡΓΚΑΝΙΑ», παίρνουμε το νήμα από το σημείο που το αφήσαμε, δηλαδή από την παράσταση που η ομάδα δούλεψε στη διάρκεια της θεατρικής χρονιάς 2009-2010, οπότε ετοίμασε και παρουσίασε το έργο «ΠΛΟΥΤΟΣ» του Αριστοφάνη. Η ίδια παράσταση παίχτηκε και την επόμενη χρονιά, 2010-2011, ενώ παράλληλα επιχειρήθηκε η δραματοποίηση αυτοτελών ιστοριών γυναικών, από το βιβλίο με τίτλο «Εγώ και μερικές φίλες μου» της Αλεξάνδρας Μυλωνά, που παρουσιάστηκε τον Απρίλιο 2011 στην Ιερισσό. Στη συνέχεια προχωρεί σε ανάγνωση διάφορων θεατρικών έργων σε αναζήτηση επιλογής

νέας παράστασης, καταλήγοντας στην «ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ» του Γεωργίου Σουρή, που όμως δεν έφτασε σε στάδιο παράστασης.

Την Άνοιξη του 2012 ξεκινά η διαδικασία προετοιμασίας της «Μήδειας» του Μποστ, που παρουσιάζεται τον Αύγουστο του 2012, υπό την σκηνοθετική επιμέλεια του νέου συνεργάτη του πολιτιστικού συλλόγου, σκηνοθέτη Δημήτρη Καλαϊτζή. Παραστάσεις της «Μήδειας» δόθηκαν εκτός από την Ιερισσό σε κοντινά χωριά αλλά και στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη. Με 10λεπτο απόσπασμα από την ίδια παράσταση, η ομάδα συμμετείχε στο φεστιβάλ ερασιτεχνικών θιάσων που διοργανώνεται στην

Πάτρα, «Μώμος ο Πατρεύς».

Την επόμενη χρονιά, 2012-2013, η ομάδα ετοίμασε την παράσταση «Εκκλησιάζουσες» του Αριστοφάνη που παρουσίασε το καλοκαίρι του 2013 στην Ιερισσό σε τρεις παραστάσεις και στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη, το φθινόπωρο του 2013. Στις αρχές της ίδιας χρονιάς δημιουργείται φυτόριο της Θεατρικής ομάδας με μαθητές του Γυμνασίου, που ανεβάζει το καλοκαίρι την παράσταση «ΓΚΟΛΦΩ» του Σπυρίδωνα Περεσιάδη.

Ήδη η ομάδα για το θεατρικό έτος 2013-2014, δουλεύει πάνω στις «Τρώαδες» του Ευριπίδη, που θα παρουσιαστεί όταν ετοιμαστεί η παράσταση.■

ΓΥΨΟΔΟΜΗ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΞΗΡΑΣ ΔΟΜΗΣΗΣ
ΨΕΥΔΟΡΟΦΕΣ - ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ
Ι. Παπαθεολόγης ΚΙΝ.: 6973017003
www.gipsodom.gr

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΜΟΣ
Τοποθέτηση Πλακιδίων
Τοίχου-Δαπέδου-Πέτρας
Διακοσμητική επένδυση
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΤΖΑΚΙΑ
Τηλ.: 6944146731

ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ...

Κείμενο : ANNA ΛΑΓΟΝΤΖΟΥ

Το 2013 το κτίριο του 1ου Δημοτικού σχολείου συμπλήρωσε εξήντα χρόνια λειτουργίας.

Η πρώτη σκέψη που πέρασε από το μυαλό μου ήταν ότι τα πρωτόκτια του 1953 που πέρασαν από εκεί, θα πλησιάζουν ήδη τα εβδομήντα τους.

Φαντάζεστε λοιπόν πόσα παιδικά βήματα έχουν δρασκελίσσει την πόρτα του όλες αυτές τις δεκαετίες...

Κτισμένο στην ανατολική πλευρά του χωριού, μέσα σ' ένα πραγματικά όμορφο φυσικό περιβάλλον και έναν τεράστιο προαύλιο χώρο, αποτελεί όλα αυτά τα χρόνια μια ακόμα αγκαλιά – μετά τη μητρική – που υποδέχεται τα φιντανάκια της πρώτης τάξης, για να τα παραδώσει μετά από χρόνια στην επόμενη βαθμίδα εκπαίδευσης.

Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή του, ήταν πέτρες που βρέθηκαν και μεταφέρθηκαν από τα ερείπια της κατεστραμμένης από τον σεισμό του '32 Ιερισσού, ή ακόμα ποιος ξέρει και από τα απομεινάρια της αρχαίας Ακάνθου.

χρόνια...

Εκεί θ' ακούσει κανείς να γίνεται αναφορά στις πάνινες τσάντες, στο καυσόξυλο, που κουβαλούσε ο καθένας μας για το άναμμα της ξυλόσομπας, αλλά και για την αυστηρότητα των δασκάλων που αρκετές φορές εξαντλούνταν πάνω μας...

Μέσα στις αίθουσές του, αλλά και έξω στη μεγάλη αυλή, με σημεία αναφοράς τις παλιές βρύσες, τη λεύκα που δεν υπάρχει πια, αλλά και το χείμαρρο που περνάει δίπλα του, χτίσαμε τις πρώτες μας φιλίες, κλάσαμε στις πρώτες μας απογοητεύσεις και χαρήκαμε στα πρώτα μας κατορθώματα.

Εύλογα, ίσως, σε κάποιους από εμάς να γεννηθεί το εξής απλό ερώτημα. Έχει αλλάξει και πόσο η ζωή και η πραγματικότητα μέσα στο χώρο του σχολείου;

Μέσα σ' αυτά τα εξήντα χρόνια που κύλησαν μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι πολλά έχουν αλλάξει, σε όσα αφορούν παιδαγωγικές μεθόδους διδασκαλίας, αλλά και στο υλικό (βιβλία, παιδαγωγικό υλικό κ.λ.π.)

Έτσι σιγά σιγά βλέπουμε ότι από το αυστηρά δασκαλοκεντρικό σύστημα εκπαίδευσης των δεκα-

διαδραματίζει αυτό. (Βλ. καλοκαιρινές εκδηλώσεις, εορταστικά τριήμερα, χριστουγεννιάτικο παζάρι κ.λ.π.)

Μέσα αλλά και έξω από το σχολείο, τα παιδιά ανακαλύπτουν τη γνώση και το κοινωνικό τους περιβάλλον, με υποστηρικτές και συνεργάτες δασκάλους και γονείς, αλλά και σύγχρονα μέσα τεχνολογίας όπως π.χ. διαδίκτυο.

Τα σημερινά παιδιά θα πάρουν ακόμα συναισθηματική ασφάλεια και εμπιστοσύνη για να αναπτύξουν τις δικές τους ικανότητες που χρειάζονται για να κατακτήσουν και να γνωρίσουν τον κόσμο

Στο πέρασμα του χρόνου υπήρξαν αναμφίβολα φθορές που επισκευάστηκαν, ή έγιναν προσθήκες όπως (κυλικείο, αίθουσα ολοήμερου κ.ά), όμως σε γενικές γραμμές η εικόνα του κτιρίου ελάχιστα έχει αλλάξει από την αρχική.

Τόσο οι δάσκαλοι που δίδαξαν, όσο και οι μαθητές που φοιτήσαμε μέσα στις φωτεινές του αίθουσες, έχουμε αφήσει τα ίχνη μας (βλ. αρχαιακό και φωτογραφικό υλικό), αλλά και έχουμε πάρει μαζί μας εφόδια και εμπειρίες που αντέχουν στον χρόνο.

Ένα δείγμα του πόσο συνδεδεμένοι είμαστε αρκετοί από εμάς με τα πρώτα μας σχολικά βιώματα, αποτελεί και το εξής.

Τον τελευταίο καιρό, όλο και περισσότεροι απόφοιτοι ζητούν να ψάξουν στα αρχεία του τα ονόματα συμμαθητών τους και ορίζουν συναντήσεις, για να θυμηθούν και να ξαναζήσουν τα παλιά τα ξένοιαστα -μα όχι και εύκολα- μαθητικά τους

ετιών '60 και '70 φτάσαμε σε ένα πιο δημοκρατικό σχολείο, που δίνει προτεραιότητα στη σχέση δασκάλου – μαθητή, σ' ένα σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία.

Η εποχή με τις γυμναστικές επιδείξεις, και τις σχολικές θεατρικές παραστάσεις με την απήχησή τους στον μικρόκοσμο του χωριού μας (όπως ήδη έχουν παρουσιαστεί σε προηγούμενο τεύχος του περιοδικού, Βλ. τεύχος 2) καθώς και οι παραδοσιακοί τρόποι τιμωρίας, έχουν περάσει ανεπιστρεπτή. Έχουν δώσει τη θέση τους σ' ένα πιο παιδοκεντρικό μοντέλο με σεβασμό στην ιδιαιτερότητα του μαθητή. Ο ρόλος του, όπως και του γονιού, έχει αναβαθμιστεί στην εκπαιδευτική πράξη.

Τα τελευταία χρόνια, συχνά, οι σύλλογοι Γονέων του σχολείου, σε συνεργασία με δασκάλους και παιδιά έχουν να επιδείξουν σημαντικό έργο σε ό,τι αφορά τον πολιτιστικό ρόλο που καλείται να

γύρω τους...

Και όταν το στενότερο περιβάλλον του σχολείου, που είναι η φύση γύρω τους, έχει να τους προσφέρει τόσα πολλά ερεθίσματα, τότε πολλοί παιδαγωγικοί στόχοι είναι εύκολο να πετύχουν.

Σε απόσταση αναπνοής από την αρχαία «**Ακάνθο**» με τη φύση στους γύρω λόφους να αλλάζει μορφή ανά εποχή, δημιουργείται το σκηνικό εκείνο που κάνει την επαφή με τη γνώση εύκολη και ενδιαφέρουσα. Τόσο, που όταν πολύ αργότερα τα σημερινά παιδιά σκαλίζοντας το χρονοντούλαπο των σχολικών τους αναμνήσεων, να ανακαλύπτουν πολλές – περισσότερες από τους παλιότερους – ευτυχημένες στιγμές και εμπειρίες...

Φαντάζομαι, ότι για πολύ καιρό ακόμα, στο σχολείο μας και στην αυλή του θα αντηχούν οι ξένοιαστες φωνές των μαθητών του, εγώ όμως θα ήθελα να ευχηθώ **ΓΙΑ ΠΙΑΝΤΑ!** ■

ΑΧ ΠΩΣ ΑΛΛΑΞΑΝΕ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ... ΠΩΣ ΑΛΛΑΞΑΝΕ...

Κείμενο : **ΑΣΤΕΡΙΟΣ «ΤΣΕΛΙΟΥΣ» ΚΕΦΑΛΑΣ**

Ελεγε ο μακαρίτης Παπάζογλου σε ένα από τα καταπληκτικά του τραγούδια «**Όλα τριγύρω αλλάζουνε κι όλα το ίδιο μένουν...**» Έτσι και με τα «**χρόνια**». Αλλάζουμε ημερομηνίες αλλά ο χρόνος συνεχίζει να έχει 365 μέρες, η μέρα 24 ώρες, η ώρα 60 λεπτά κοκ... κι όμως η ζωή έχει αλλάξει ριζικά τα τελευταία «**χρόνια**».

Όταν ήμουν παιδί η ζωή ήταν διαφορετική... η ζωή αυτή καθ' εαυτή ήταν η ίδια. Αυτό που ήταν διαφορετικό ήταν ο άνθρωπος. Φυσικά ο άνθρωπος ήταν βασικά ό ίδιος. Είχε «**ορθίαν την όψη**». Είχε δυ πόδια, δυ χέρια δυ μάτια και δυ αυτιά. Αυτό που ήταν διαφορετικό από τον σημερινό άνθρωπο ήταν η συμπεριφορά του. Από όλες τις αλλαγές στη συμπεριφορά του σημερινού ανθρώπου η σημαντικότερη κατά την γνώμη μου είναι η αντίληψή του σχετικά με τον «**κόσμο**» γύρω του. Με την λέξη «**κόσμο**» δεν εννοώ μόνο τον «**άνθρωπο**» αλλά συμπεριλαμβάνω και οτιδήποτε άλλο έμπυχο και άψυχο συνεισφέρει στην επιβίωσή του. Στην εποχή των παιδικών μου χρόνων ο άνθρωπος στην Ιερισσό ήταν πολύ κοντά στον «**κόσμο**» γύρω του. Η ζωή των γονιών μου και των συμπατριωτών των ήταν στενά δεμένη με τον φυσικό κόσμο γύρω τους. Εμείς, ως μια γεωργική οικογένεια, ήμασταν δεμένοι με τη γη. Τα χωράφι, τα αμπέλια, οι ελαιώνες, ο κάμπος, τα ρυάκια, τα προυνάκια, τα ζουχιά, οι γαλατσιανοί, τα γκαργκάνια, οι σαλιακ, τα βόδια, τα πρόβατα και τα γίδια, οι λαγοί, τα τσακάλια, οι λύκ, οι σκουντέρεις, ακόμα και τα φίδια όλα έπαιζαν τον ρόλο τους στην ζωή ή στο θάνατο του ανθρώπου.

Οι γείτονές μας ήταν ψαράδες. Γι' αυτούς η θάλασσα ήταν η γη τους. Η διαφορά ήταν ότι αυτοί δεν χρειάζονταν να σπέρνουν. Απλά «**θέριζαν**» ό,τι είχαν σπείρει οι κάτοικοι της θάλασσας: άφθονα ψάρια, καλαμάρια, σουπιές, χταπόδια, αχινούς, και φυσικά ειδικά για την Ιερισσό, πολλά ουρκίνα. Μερικοί από τους γείτονές μας ήταν ξιλάδιοι, άλλοι αγογιάτοις που πήγαιναν ταξιδιώτες στην Τρυπητή με τα ζώα τους για να πάρν του καϊκ για του Όρους. Τελικά άλλοι γείτονες ήταν απλοί ιργάτοις που τραβούσαν τς γρίπ ή φόρτωναν τα καϊκία

μι καυσόξλα στον Κλεισούρ που κατέβαζαν οι ξιλάδοις από του Κάκκαβου ή πήγαιναν στου Όρους να μαζέψν τς ελιές και τα λιφτόκαρα (φουντούκια)...

Υπήρχε μια καταπληκτική συνεργασία ανάμεσα στους κατοίκους. Εμείς ποτέ δεν αγοράζαμε ψάρια. Μας τροφοδοτούσε η θεία Ευθυμία που ο άνδρας της είχε μια τράτα. Αυτοί ποτέ δεν αγόραζαν γάλα, τυρί, παστό, τσαγαρίδες και ποτέ δεν νοιαζόταν πού θα ψήσουν το ψωμί τους. Εμείς είχαμε πάντα το μεγαλύτερο γουρούνι και το μεγαλύτερο φούρνο. Εγώ με τον πιστό μου Παρασκευά κουβαλούσα, όχι πάντα με μεγάλο ενθουσιασμό, τα κλαδιά για το φούρνο. Μετά τα Φώτα μοίραζα λουκάνικα, παστό, τσαγαρίδες στους συγγενείς, διεσπαρμένους σε όλο το χωριό. Ντουν Αλουντή, του καλοκαίρ, ο πατέρας μου είχε συμφωνίες με τους Κολλίγους που είχαν τα αλώνια τους σε μέρη που δεν έπιανε καλός αέρας για το λίχνισμα. Εμείς πάνω τς Σταυρακιού τελειώναμε πρώτοι γιατί είχαμε πάντα αέρα. Ο πατέρας έβαζε πλήρη για του Κουτλουμούς να βοηθήσει τον Στέργιου ντου Μπάτη στο λίχνισμα.

Το τέλος των πολέμων και συγκεκριμένα η αρχή της δεκαετίας του 1960 έφερε αυτόν τον «**κόσμο**» άνω κάτω. Η γεωργία, κτηνοτροφία, δασοκομία, αλιεία, και γενικά ό,τι έχει σχέση με τον φυσικό κόσμο άρχισε να παίρνει τον κατήφορο. Τα τρακτέρ και οι «**πατόζες**» εκμηδένισαν τη ανάγκη για ζευγαράδες, αργατίνας στις γεωργικές δουλειές. Στη θάλασσα τα βίντς, και οι ανεμότρατες μετέτρεψαν τις παραδοσιακές τράτες, τς γρίπ που λέγαμε στην Ιερισσό, σε πράγματα του παρελθόντος. Γενικά ένα νέος Από Μηχανής Θεός, με το όνομα τεχνολογία, έβαλε σαν στόχο να ελαχιστοποιήσει τον ρόλο του ανθρώπου σε κάθε «**ανθρώπινη**» δραστηριότητα. Αρχίζοντας από την αντικατάσταση των μυϊκών ικανοτήτων του ανθρώπου η τεχνολογία έβαλε σαν στόχο τις πνευματικές του ασχολίες. Αρχίζοντας από τις απλές ανθρώπινες δραστηριότητες ρουτίνας, αυτό που λέγαμε γραφιάδες, ο ένας μετά τον άλλο άνθρωπος παρέδιδε τη δουλειά του στην μηχανή. Σήμερα ρομπότ αντικαταστούν εργάτες από την αλυσίδα παραγωγής μέχρι το φαρμακείο και το τμήμα σχεδιασμού. Συστήματα «**τεχνητής νοημοσύνης**» σήμερα πετούν στο δρόμο εκατομμύρια αριστούχους γιατρούς, δικηγόρους, μηχανικούς, φυσικούς, φιλόλογους και ναι ποιητές.

Τι σημαίνουν όλα αυτά; Η μαγική λέξη είναι «**Εξάρτηση**». Όπως στα παιδικά μου χρόνια όλοι μας ήμασταν εξαρτημένοι από τη φύση που ήταν πέρα από κάθε δική μας επιθυμία ή βούληση έτσι τώρα όλοι μας εξαρτόμαστε από τις τεχνολογίες: μηχανικές όπως το αυτοκίνητο ή πνευματικές όπως το ιντερνέτ και iPhone. Η πιο σημαντική αλλαγή στη συμπεριφορά του ανθρώπου είναι όμως η αναζήτηση «**βοήθειας**» όχι στον γείτονα αλλά σε έναν άλλον Από Μηχανής Θεό: το ΚΡΑΤΟΣ. Στη δική μου παιδική εποχή όταν αρρώσταινα θα ερχόταν η γιαγιά Βαγγέλω να μου πάρει «**βεντούζες**» και να με ξεματιάσει. Όταν στραμπούλιξα το πόδι μου η θία Βαγγελίτσα η Στρούνινα το έβαζε στον τόπο του σε χρόνο μηδέν. Όταν έπεφτα από το γάιδαρο μου και έσπαζα το χέρι μου ο μπάραμπα Γιωρς Μουλίβας, που ήταν στο υγειονομικό στο στρατό, το έβαζε στο γύψο με δυο σανίδια και φρεσκ βιιά.

Σήμερα όλοι τρέχουμε στο ΚΡΑΤΟΣ το οποίο αναγνωρίζοντας τη εξάρτησή μας μας κάνει ό,τι θέλει. Όπως οι αέρες, οι βροχές, οι φουρτούνες, οι ξηρασίες, οι λύκ, τα φίδια, που επέβαλαν την θέλησή τους σε μας είτε μας άρεσε, είτε δεν μας άρεσε, έτσι και το κράτος λείει αφού ζητάς την βοήθειά μου θα πρέπει να κάνεις αυτά που σου λέω... ούτε μα ούτε ξεμά... Αν δεν συμφωνείς ας μη με εξέλεγες... σου δίνω την ευκαιρία στις εκλογές να επιλέξεις... τώρα τι θες και γκρινιάζεις; Αναρωτιέται κανείς «**Υπάρχει άλλη εναλλακτική;**» Ναι υπάρχει: λύσε τα δικά σου προβλήματα μόνος σου. Για όσα προβλήματα αδυνατείς ζήτησε τη βοήθεια του «**κόσμου**» γύρω σου: του συγγενή σου, του γείτονα σου, του φίλου σου. Της γης, της θάλασσας, του βουνού. Τρέξε στο κράτος ως τον «**αρωγό εσχάτης**» εναλλακτικής και όχι ως την άμεση. «**Οι κυβερνήσεις, είτε κάποτε ένας Αμερικανός κοινωνιολόγος, «έχουν γίνει πολύ ΜΙΚΡΕΣ για τα ΜΕΓΑΛΑ προβλήματα και πολύ ΜΕΓΑΛΕΣ για τα ΜΙΚΡΑ προβλήματα.**» Έτσι αγαπητέ συμπατριώτη ξεχώρισε τα ΜΕΓΑΛΑ σου προβλήματα από τα μικρά και προσπάθησε να λύσεις όσα μπορείς μόνος σου με τη βοήθεια του «**κόσμου**» γύρω σου πριν αρχίσεις να τρέχεις στο ΚΡΑΤΟΣ... Προσπάθησε να ελαχιστοποιήσεις την εξάρτησή σου. Όσο πιο γρήγορα το κάνεις τόσο καλύτερα θα είσαι... ■

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ... ΟΛΟΙ ΕΧΟΥΝ ΔΙΚΙΟ;

Κείμενο : **ΜΑΡΙΑ ΛΑΓΟΝΤΖΟΥ**

Ενας φημισμένος για τη δικαιοσύνη και την ορθή του κρίση δικαστής ενώ δικάζε κάποτε, ακούει τον ένα αντίδικο και του λέει: «**δίκιο έχεις**», ακούει τον άλλον και του λέει: «**κι εσύ δίκιο έχεις**».

Παρεμβαίνει τότε ένας παρευρισκόμενος και ρωτάει: «**μα πώς μπορεί να έχουν δίκιο κι οι δυο ενώ λένε αντίθετα πράγματα?**»

Και η απάντηση του δικαστή : «**κι εσύ δίκιο έχεις**»!!!!!!

Από τότε που η οικονομική κρίση στην Ελλάδα άρχισε να γίνεται αισθητή (όχι προβλεπόμενη, γιατί προβλεπόμενη ήταν ήδη από την ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων το 2004), συμβαίνει (και θεωρώ όχι μόνο σ' εμένα) το εξής παράδοξο:

Ακούω τον ένα οικονομολόγο να μιλά - λέω:

«**δίκιο έχει αυτός**». Ακούω τον δεύτερο - ξαναλέω: «**κι αυτός δίκιο έχει**». Το ίδιο και για πολλούς στη σειρά, ενώ πολλές φορές εκφράζουν αντιφατικές απόψεις. Γιατί όμως μας συμβαίνει αυτό;

Αν επιμένεις δογματικά σε μία θέση, τότε ταυτίζεσαι με εκείνον που έχει την ίδια άποψη μ' εσένα και συνεπώς όλοι οι άλλοι έχουν άδικο. Όταν όμως δεν ακολουθείς φανατικά κάποια άποψη, αλλά προσπαθείς να προσεγγίσεις ένα θέμα με ανοικτό μυαλό, τότε μάλλον καταλήγεις στην παραπάνω αμήχανη θέση... Και οι περισσότεροί μας βρίσκονται σ' αυτήν την αμήχανη θέση, αφού ακόμα και στην περίπτωση που έχουν σπουδάσει οικονομικές επιστήμες αδυνατούν να απαντήσουν κάποια ερωτήματα και να ερμηνεύσουν σχέσεις πραγμάτων-για παράδειγμα:

Οι μνημονιακοί κανόνες είναι η αιτία ή το αποτέλεσμα της κρίσης;

Η ευμάρεια είναι η αιτία της επιβολής των

μέτρων ή τα μέτρα αποσκοπούν στην ευμάρεια;

Να αναφέρω βέβαια και την πρόσφατη συνέντευξη ευρωπαϊού πολιτικού «**φίλου**» μας ο οποίος, ούτε λίγο ούτε πολύ έλεγε το εξής: «**Η αύξηση των ποσοστών ανεργίας είναι απαραίτητη προκειμένου να επιτευχθεί η οικονομική εξυγίανση, η οποία τελικά θα δημιουργήσει θέσεις απασχόλησης...**» (ο Χριστός κι η Παναγιά !!!)

Τελικά, είναι αδύνατο να καθορίσει κανείς ακριβώς τη σχέση αιτίου - αιτιατού, μπορεί όμως να διαπιστώσει (χωρίς κανένα λάθος ή αμφιβολία) το αποτέλεσμα όλων αυτών των συσχετισμών που είναι η ολοένα αυξανόμενη δυσπραγία, η ολοένα αυξανόμενη απογοήτευση και η πικρή διαπίστωση ότι λαμβάνονται αποφάσεις που μας υπερβαίνουν, ενώ μας αφορούν, ερήμην μας, ενώ επηρεάζουν άμεσα (και προς το χειρότερο) την καθημερινότητά μας ...

Ε, σίγουρα, αν νιώθετε έτσι ... δίκιο έχετε!!!!!!■

Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΤΟ 1912

Η σημασία της έκδοσης ενός ιστορικού βιβλίου

Κείμενο: ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΥΡΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗΣ, Αρχιτέκτονας

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα της νεώτερης ιστορίας της Ιερισσού είναι ασφαλώς η απελευθέρωσή της από τον Οθωμανικό ζυγό, τον Νοέμβρη του 1912. Το σπουδαίο, όμως, αυτό ιστορικό γεγονός δεν αναδείχθηκε στο βαθμό που άξιζε, όπως βέβαια συνέβη και σ' όλες σχεδόν τις «Νέες χώρες», στα γεωγραφικά δηλαδή διαμερίσματα της χώρας, που απελευθερώθηκαν την ίδια περίοδο.

Οι αιτίες είναι πολλές και οι απαντήσεις άλλες δύσκολες κι άλλες εύκολες. Η πειστικότερη ίσως είναι ότι στους σημερινούς χαλεπούς καιρούς και μέσα σ' ένα κλίμα κρίσης των αξιών, αλλά και υποβάθμισης της ποιότητας ζωής των πολιτών, ο εορτασμός της επετείου των 100 χρόνων από την απελευθέρωση ήταν αναμενόμενο να είναι υποτονικός ή το χειρότερο να αποτελεί μια εκδήλωση ρουτίνας. Ένα συνηθισμένο, δυστυχώς, φαινόμενο στο οποίο κατέληξαν στις μέρες μας οι περισσότεροι αντίστοιχοι γιορτασμοί...

Ποιος όμως θα πρέπει να είναι ο προσδοκώμενος σκοπός τέτοιων επετείων; Πριν απ' όλα, πιστεύω, ότι αυτοί θα πρέπει να αποβλέπουν στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης, στη δημιουργία ερεθισμάτων ψυχικής ανάτασης και στη μεταλαμπαδευση ελπιδοφόρων μηνυμάτων στις νεώτερες γενιές. Να πειθούν, δηλαδή, πως οι εθνικοαπελευθερωτικοί, κοινωνικοί και συχνά και προσωπικοί αγώνες αποτελούν την πιο στέρεα ελπίδα για να βγουν οι πολίτες από τις δύσκολες καταστάσεις...

Ο εφετινός όμως εορτασμός της επετείου της απελευθέρωσης της ΒΑ Χαλκιδικής, στην Ιερισσό φαίνεται να έπεσε θύμα μιας ακόμη παράπλευρης συνέπειας, ανάμεσα στις τόσες που προκάλεσαν η κακή διαχείριση των κοινών και η λανθασμένη «αξιοποίηση» των αγαθών της παγκοσμιοποίησης.

Οι κάτοικοι της περιοχής τα τελευταία χρόνια βιώνουν για τα καλά τα όσα συμβαίνουν με την υπόθεση της επέκτασης των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων στην περιοχή. Γεύονται τα δεινά που επιφέρει η ολοφάνερη απουσία της υπεύθυνης Πολιτείας, η ελλιπής ενημέρωσή τους για τα όσα πρόκειται να συμβούν... Η όποια πληροφόρηση δίνεται από ιδιώτες, καθώς το επίσημο κράτος όχι μόνο αγνοεί τις απόψεις των φορέων-θεσμοθετημένων συμβούλων του, αλλά επεμβαίνει κατασταλτικά στις διαμαρτυρίες των πολιτών, επιδιώκοντας να επιβάλλει ειλημμένες αποφάσεις. Κι όταν πλήττεται η κοινωνική συνοχή και απουσιάζει η απαιτούμενη ομοψυχία, γίνεται ακόμη δυσκολότερο το ξεπέρασμα της σημερινής πολυεπίπεδης κρίσης...

Μ' αυτή την θεώρηση των γεγονότων η έκδοση από το πολιτιστικό περιοδικό «Κύτταρο Ιερισσού» και τις «εκδόσεις δια βίου» του βιβλίου του Χρήστου Καραστέργιου «Είδαμεν ζώην ελευθέραν», που αναφέρεται στα γεγονότα της απελευθέρωσης του 1912, αποτέλεσε μια ευχάριστη έκπληξη. Έδειξε ότι υπάρχουν κι άλλοι τρόποι, περισσότερο χρήσιμοι για επετειακούς εορτασμούς. Η έκδοση, όπως κι άλλες ενδεχομένως συναφείς δράσεις πολιτιστικών φορέων, αποδείχθηκε μια καλά στοχευμένη επιλογή, που αν μη τι άλλο ενθαρρύνει τους νεώτερους να ασχοληθούν με την ιστορική έρευνα και την συγγραφή αντίστοιχων πονημάτων για τον τόπο τους.

Τόσο τα ιστορικά κείμενα, όσο και πολλά άλλα είδη Τέχνης και Λόγου, για παράδειγμα τα θεατρικά δρώμενα, οι αυθεντικές εκτελέσεις δημοτικών χορών και τραγουδιών -και όχι οι συνήθεις διασκευές και παραποιήσεις- συμβάλλουν ουσιαστικότερα στη διατήρηση των παραδόσεων του τόπου τους και κυρίως στη διάσωση του νοήματος των εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων.

Ο Χρήστος Καραστέργιος αναζήτησε γραπτές μαρτυρίες, ερεύνησε δυσεύρετα αρχεία, επιβεβαίωσε και έλεγξε την αλήθεια προφορικών μαρτυριών, παραδόσεων και μύθων. Προσπαθώντας να δώσει τη δική του ερμηνεία στα γεγονότα και να συμβάλει στην ευχερέστερη κατανόησή τους από τους συντοπίτες του, επικέντρωσε την έρευνά του στα αίτια και στις συνθήκες που τα προκάλεσαν. Με την συγγραφή του βιβλίου, που βασίστηκε σε ημερολόγιο του συντοπίτη του Χριστόδουλου Σακελαρίου, κατάφερε μια διαφορετική προσέγγιση των ιστορικών φαινομένων του παρελθόντος.

Ίσως αυτός να είναι ο πιο κατάλληλος τρόπος, ώστε οι ηρωικές πράξεις και τα κατορθώματα των προγόνων να αγγίζουν τους νεώτερους, να λειτουργούν ως παραδείγματα και να αποκτούν παιδευτικό χαρακτήρα, συμβάλλοντας στις επιλογές της δικής τους πραγματικής ζωής. Αν και αναφέρονται σε άλλες εποχές και με διαφορετικό χαρακτήρα αγώνων, μπορούν οι αλήθειες και τα μηνύματά τους να παραλληλισθούν και να συσχετιστούν με το σημερινό γίνεσθαι, να συμπέσουν στις ίδιες παραμέτρους και να οδηγήσουν σε ανάλογα μηνύματα της «ζώσας» ιστορίας.

Η ελληνική γλώσσα με το πλούσιο λεξιλόγιο της βοηθά, όσο ίσως καμιά άλλη, να αποδίδονται με σαφήνεια τα ιστορικά γεγονότα, χωρίς δηλαδή υπεκφυγές, διαστρεβλώσεις και σκοπιμότητες. Να λέγονται τα πράγματα με τ' όνομά τους, να αποδίδονται τιμές και να κατανέμονται ευθύνες, όταν και όπου υπάρχουν, να ερευνώνται τα αίτια, δίνοντας απαντήσεις στα πως και στα γιατί. Τότε αναδεικνύεται αληθινά η έννοια του Ελληνισμού, που ως πολιτισμική αξία δεν θα πρέπει να περιορίζεται στα σημερινά γεωγραφικά όρια του σημερινού ελληνικού κράτους, ούτε βέβαια σ' αυτά μιας περιοχής, αλλά να εκλαμβάνεται και να λειτουργεί και έξω απ' αυτά, καθώς στους απώτερους χρόνους μεγαλούργησε κι αλλού.

Με μια τέτοια οπτική των γεγονότων της απελευθέρωσης της Ιερισσού το 1912, μπορεί εύκολα να ερμηνευτεί ακόμα και μια χρονική και γεωγραφική υπέρβαση, όπως αυτή που επισημάνθηκε στις ανακοινώσεις για τους φετινούς επετειακούς εορτασμούς στην ιστορική κωμόπολη. Η επέτειος συνδέθηκε, συνειρμικά προφανώς, με φωτογραφίες,

άσματα και δρώμενα που σχετίζονταν με τον Ιερισιώτη Μακεδονομάχο καπετάν Γιαγλή, μια εμβληματική προσωπικότητα της ιστορικής κωμόπολης, που ωστόσο έδρασε κυρίως κατά την προγενέστερη περίοδο του Μακεδονικού αγώνα 1903-1908 στην περιοχή της Νιγρίτας, όπου και παρέμεινε μέχρι την απελευθέρωση...

Εδώ μπορεί να αντιτείνει κανείς την άποψη ότι τα παραπάνω ιστορικά γεγονότα δεν είναι άσχετα

μεταξύ τους, ιδιαίτερα όταν ο καπετάν Γιαγλής κατάγεται από τον τόπο στον οποίο η δράση του μεταφέρεται συνειρμικά, ως δάνειο στοιχείο. Ακόμη μπορεί να πει ότι αυτά περιλαμβάνονται στην ίδια περίοδο και συνδέονται με «υπόγειες διαδρομές», καθώς συνέβησαν σε όμορες περιοχές και η δράση του οπλαρχηγού Γιαγλή στη Νιγρίτα αποτελούσε πρόδρομο και καλό οιωνό για όσα ακολούθησαν στην απελευθέρωση της Ιερισσού.

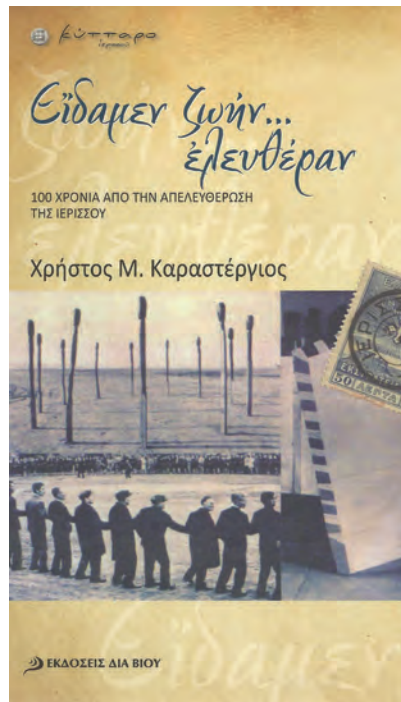
Πιστεύω, δηλαδή, πως η σύνδεση του Γιαγλή με τα γεγονότα του 1912 οφείλονταν κυρίως στην ανάγκη του λαϊκού ανθρώπου να αναζητά μια ιστορική προσωπικότητα, που θα λειτουργεί σημειολογικά ως ένας ντόπιος θρύλος, ένας θρύλος που υπερέβη κατά πολύ τον μέσο άνθρωπο και σηματοδότησε με την γενναιότητά του μια ολόκληρη ιστορική περίοδο.

Αντιθέτως εκεί όπου τέτοιοι θρύλοι «φτιαχτήκαν» με αναφορές σε αξιωματούχους της εποχής, χωρίς όμως να υπάρχουν αξιόπιστες μαρτυρίες και στοιχεία για την συμμετοχή και τον ρόλο τους σ' εκείνη ή την προγενέστερη ιστορική περίοδο, ο Χρήστος Καραστέργιος δεν διστάζει να προχωρήσει, με τον κομψό τρόπο που ο ίδιος ξέρει, στις απομυθοποιήσεις των παγιωμένων επί δεκαετίες αντιλήψεων.

Με αυτή την οπτική, θα μπορούσε να προβλέψει κανείς ότι υπάρχει ενδεχόμενο να υπάρξουν και στο μέλλον ανάλογες αναφορές, στοιχειοθετημένες ωστόσο, σε πρόσωπα της εποχής μας, που συνδέθηκαν με τους σύγχρονους κοινωνικούς αγώνες. Η συμμετοχή των κατοίκων σε λαϊκά κινήματα για την προάσπιση της γης των πατέρων τους από την απειλή της καταστροφής και ιδιαίτερα η προσωπική θυσία τους ως αποτέλεσμα διώξεων και φυλακίσεων προσφέρεται, δικαίως, για την δημιουργία θρύλων, όσο κι αν αυτό ηχεί παράξενα στις μέρες μας... Ίσως μάλιστα, αν ζούσαμε πριν 100 χρόνια και όχι στη σημερινή ηλεκτρονική εποχή, ...να αφήναμε ως κληροδοτήματα στους μεταγενέστερους...δημοτικά άσματα εξύμνησης του ήθους, της αξιοπρέπειας και της αντρείουσύνης πολλών τέτοιων συμπολιτών μας!

Κλείνοντας θα αναφερθώ σε μία ρήση του συγγραφέα και σπουδαίου Γάλλου ιστορικού της μεταπολεμικής περιόδου Φερνάν Μπροντέλ (Fernand Braudel, 24 Αυγούστου 1902-27 Νοεμβρίου 1985). Σε μία παράγραφο του βιβλίου του «Η Μεσόγειος» γράφει:

«Υποψιάζομαι ότι οι απόψεις μου θα συζητηθούν. Ίσως αμφισβητηθούν και ενδεχομένως να ανατραπούν. Θα χαρώ, ωστόσο, πολύ αν γίνει αυτό, γιατί μόνο έτσι προχωράει η έρευνα και οι επιστήμες».

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Κείμενο : ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΜΑΡΙΝΟΣ

Η λέξη είναι σύνθετη από το παρά και οίμος (=οδός) που σημαίνει λόγο παρά την οδόν. Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν την ωραία συνήθεια να γράφουν στις στήλες που υπήρχαν κατά διαστήματα στους μεγάλους δρόμους, σύντομα ρητά για καθοδήγηση των οδοιπόρων.

Η παροιμία είναι προϊόν της πατροπαράδοτης σοφίας, θυμοσοφίας και εμπειρίας του λαού. Είναι άγραφη ηθική και φιλοσοφική διδασκαλία, που όλοι οι λαοί διατηρούν από στόμα σε στόμα διαδοχικά και από γενεά σε γενεά.

Έτσι μένει αιώνια και αθάνατη κι ούτε ο χρόνος, ούτε η φωτιά ή άλλη αιτία μπορεί να την καταστρέψουν και να την εξαφανίσουν. Κανένα πνευματικό έργο δεν μένει αιώνιο όσο η παροιμία. Καμία δύναμη δεν μπορεί να καταστρέψει τις παροιμίες του λαού, εκτός αν αυτός ο λαός καταστραφεί και εξαφανισθεί.

Οι παροιμίες είναι βραχύλογες και αλληγορικές δηλ. άλλα λένουν και άλλα εννοούν, σαν τις παραβολές του Κυρίου.

Ο Μ. Βασίλειος τις ονομάζει «λόγον παρόδιον». Ο Μ. Αθανάσιος επίσης ορίζει την παροιμία σαν «λόγον παρά την οδόν γεγραμμένον προς διόρθωσιν και διδασκαλίαν των εν τοις οδοίς διαπορευομένων».

Χαρακτηριστικά λοιπόν γνωρίσματα της παροιμίας είναι η προέλευση της από το λαό, η παραβολική διατύπωση της, η βραχυλογία της και το υποκρυπτόμενο, διδακτικό, κατά κανόνα, νόημά της.

Ένας σοφός κάποτε είπε: «**η εξυπνάδα και το πνεύμα ενός έθνους φανερώνονται από τις παροιμίες του**».

Έχοντας υπόψη, τα προλεγόμενα και με την προϋπόθεση, ότι η γενέτειρά μου Ιερισσός δεν ήταν δυνατό να υστερήσει στον τομέα της πατροπαράδοτης δημοσοφίας, (παροιμίες), όπως ονομάζονται, και με μοναδικό στόχο μου, αυτές, κατά κανόνα να έχουν ιερισσιώτικη προέλευσή, ως εκ τούτου ήταν φυσικό να είναι μακρόχρονη και η έρευνά μου.

Η όλη εργασία μου πραγματοποιήθηκε, ύστερα από επαφές που είχα κατά χρονικά διαστήματα με υπερήλικους συμπατριώτες μου, οι οποίοι, πρόθυμα μου μετέδωσαν ό,τι γνώριζαν με την εμπειρία τους, καθότι, όπως ήδη αναφέρεται, οι παροιμίες, αποτελούν την άγραφη ηθική και φιλοσοφική διδασκαλία, που όλοι οι λαοί διατηρούν από στόμα σε στόμα από γενεά σε γενεά.

Με την παρούσα εργασία μου, η ελαχιστότητά μου, νιώθει ιδιαίτερη ικανοποίηση για το ότι προσθέτω άλλο ένα λιθαράκι στην ιερισσιώτικη πατροπαράδοτη παράδοσή μας.

ΙΕΡΙΣΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

- **Ανιμουμαζέματα, διαβουλοσκουρπίσματα.** Που σημαίνει ότι, όταν κάποιος πλουτίζει, μαζεύοντας χρήματα από αδικίες που διαπράττει σε βάρος συνανθρώπων του, είναι επόμενο να τα χάσει γρήγορα.
- **Ανίφιρίτουν γύρ'σι δ'γιέτουν.** Τη λέμε όταν σε μια συζήτηση, αναφερόμαστε για κάποιο συγκεκριμένο άτομο, το οποίο παραδόξως παρουσιάζεται εκείνη τη στιγμή.
- **Απάν' στου σπυρί κουκούδ'.** Το λέμε όταν σε μια

αποτυχία στη δουλειά μας ακολουθεί άμεσα μια άλλη.
• **Απ' του στόμα σ' κι στ' Θιού τ'ατί.** Έτσι απαντάει κάποιος που του λέμε ένα ευχάριστο για τον ίδιο η το περιβάλλον του, γιατί γνωρίζει ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί κάτι και επικαλείται τη βοήθεια του Θεού για την πραγματοποίησή του.

• **Απ' του φλουρί δε φαίνι κι απ' του μαργαριτάρι.** Ειρωνευόμαστε, την ακάθαρτη στην εμφάνιση τους, γυναίκα και άνδρα.

• **Βγήκαν οι κώλιοι κι μπατάλιασαν τα μ.....** Τη λέμε όταν οι μικρότεροι σε ηλικία υποτιμούν και περιφρονούν τους υπερήλικες.

• **Βρέξι κώλου κι φάι ψάρ' (ι).** Που σημαίνει ότι, αν δε κουραστείς σωματικά δεν απολαμβάνεις τίποτα.

• **Δεν είναι που θα σκουντάψ', θα συ πουν κι τύφλα.** Επισημαίνει, τη μοχθηρία των ανθρώπων έναντι των συνανθρώπων τους, οι οποίοι αντί να συμερισθούν μια ανθρώπινη ατυχία, γίνονται επιπλέον επικριτές του παθόντα.

• **Έμαθα κι μαστουρεύου κι γαμ... ντου μαστουρά μου.** Παρομοιάζει την αλαζονεία και αχαριστία του ανθρώπου απέναντι σ' αυτόν που τον ευεργέτησε.

• **Είπαν ντου λουλό να χες κι κείνους ξιβρακόθκι.** Παρομοιάζει τον άνθρωπο που θέλει να υπερβάλει σε όλα.

• **Κάποιουν χάρζαν' γάιδαρου κι αυτός ντου κοιτάζι στα μάτια.** Τη λέμε όταν σε κάποιον κάνουμε κάποιο δώρο κι ο ίδιος όχι μόνο δε το δέχεται με ευχαρίστηση αλλά πολλές φορές το αποποιείται.

• **Κι γω μάνα μ' μι τ'ς δώδικα μι τη χισμένη βράκα.** Τη λέμε, όταν ένας σε ηλικία μικρός, θέλει να μιμηθεί ενέργειες μεγάλων.

• **Κ'νιούντι οι βάρκις, κνιούντι κι τα φιλουκούδια** . Έχει την ίδια έννοια με την παραπάνω.

• **Κουρδούκλιση η ντέτζιρ'ς κι βρήκι του καπάκ'.** Τη λέμε όταν παρομοιάζουμε δυο ανθρώπους, που ταιριάζουν στο χαρακτήρα.

• **Κ'φός απ' δεν ακουει βρίσκ' κι αμπουλιάζ'.** Ο κωφός όταν του μιλάει κάποιος και δεν καταλαβαίνει τα λόγια του, απαντάει στον συνομιλητή του με δικά του λόγια.

• **Λείπ' η γάτους κι χουρεύ'ν τα μπουτίκια.** Όταν απουσιάζει ο ισχυρός ή ο μεγάλος, οι κατώτεροί τους βρίσκουν την ευκαιρία να κάνουν ό,τι θέλουν.

• **Λείψι ώρα να ζήεις χρόνια.** Η κακιά ώρα πολλές φορές μας στήνει ενέδρα, γι' αυτό αν την αποφύγουμε θα ζήσουμε χρόνια. Σαν παράδειγμα μπορούμε να συγκρίνουμε τα αυτοκινητιστικά ατυχήματα.

• **Μαϊστρους κι γαρμπής να φέξ' κι να δγείς.** Τη λέμε για τον Νοτιοδυτικό άνεμο, που φέρνει συνήθως βροχή.

• **Μη ντου θκός φάει κι πιές κι αλισβιρίσ' μη κάν'ς.** Που σημαίνει, αποφυγή δούνα-λαβείν μεταξύ συγγενών.

• **Μη τσ' πουρδοι δε βάφ'ν τ' αυγά.** Τη λέμε όταν επιθυμούμε να κάνουμε κάτι και δεν υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις.

• **Μιας ώρας δ'λειά δέκα χρόνια μιλέτ' (ι).** Τη λέμε όταν λείπει η αποφασιστικότητα να κάνουμε κάτι και όλη μέρα το μελετάμε.

• **Μπις-μπις να σι βάλλου στου κουμάς.** Που σημαίνει ότι καλοπιάνω κάποιον μέχρι να γίνει η δουλειά μου.

• **Μπότ'κας δε χουρούσι σι τρύπα έσρινι κι κουλουκούθα.** Τη λέμε, όταν οι συνθήκες να κάνουμε μια δουλειά, είναι ανυπερβλήτες.

• **Μ'σιάρκουκς γάδαρους, ούτι ζάει ούτι ψουφάει.** Προτρέπει, την αποφυγή κάθε συνεταιρικής δουλειάς.

• **Μουνάχους χόριβι κι όσου θέλ'ς πήδα.** Έχει την ίδια έννοια με την παραπάνω.

• **Νιστ'κό αρκούδ' δε χουρεύ.** Αν δεν υπάρχει

προσφορά- κίνητρο για να κάνει κάποιος κάτι, δεν το επιχειρεί.

• **Ντου σκύλου όπου ντου ταϊζ'ν ικεί γανυγίζ'.** Παρομοιάζουμε τους ανθρώπους, που πληρώνονται για να φυλάγουν τα αφεντικά τους. Είναι οι ονομαζόμενοι (Μπράβοι).

• **Ότσι κι σουτίμασι.** Τη λέμε σε δυο ανθρώπους που συναναστρέφονται, και έχουν τα ίδια χούγια. Τις κακές συνήθειες όπως θα λέγαμε.

• **Όμοιους στον όμοιου κι κουπριά στα λάχανα.** Το λέμε όταν δυο άνθρωποι ταιριάζουν στα μυαλά.

• **Οντάτριπνι δεν έβριχι κι τώρα χαλαζώνι.** Τη λέμε όταν αποτυχαίνει μια προγραμματισμένη δουλειά μας.

• **Όπου Γιάνν'ς κι χαρά τρέχα Γιάνν' χαρατζή.** Τη λέμε γι' αυτούς που είναι πάντοτε παρόντες στις κοινωνικές και δημόσιες εκδηλώσεις.

• **Όποιους δεν εχ' μυαλό εχ' πουδάρια.** Τη λέμε σε όποιον δεν αξιοποιεί το μυαλό του για κάποιο θέμα και ενεργοποιεί τα πόδια του, τρέχοντας όλη μέρα.

• **Όποιους δε θελ' να ζ'μόσ' ούλη μέρα κουσκ'νίζ'.** Όποιος δεν θέλει να κάνει μια δουλειά όλη μέρα την μελετάει.

• **Όποιους γυρίζ' μουσκουμυρίζ' κι όποιους κάθιτι βρουμάει.** Τη λέμε, συνήθως όταν, γυρίζοντας από μια βόλτα στο σπίτι, φέρνουμε κάποια αγαθά που δεν αγοράσαμε.

• **Ου κόσμους του εχ' τούμπανου κι μεις κρυφό καμάρ' (ι).** Δηλαδή, αυτό που εμείς το έχουμε κρυφό και καμαρώνουμε, το ξέρει όλος ο κόσμος.

• **Πέθανι να σ' αγαπώ κι ζε να σ' έχου αμάχ' (ι).** Τη λέμε όταν ακούμε κάποιον να εγκωμιάζει έναν συνάνθρωπό του για τον οποίο όσο ζούσε, του είχε μεγάλη έχθρα.

• **Πλαλάτι πουδαράκια μ', να μη σας χες η κώλους μ'.** Τη λέμε όταν αντιμετωπίζουμε κάποιον κίνδυνο, που μας επιβάλει να τρέξουμε για να τον αποφύγουμε.

• **Σαν δε πρέπου να φαντάζουμι.** Το λέμε σ' αυτούς τους ανθρώπους που έχουν μανία να επιδεικνύονται χωρίς να έχουν τα ανάλογα προσόντα.

• **Σι κάψου Γιάνν' σι αλείψου μύξα για να γειαν'ς.** Τη λέμε σε κάποιον συνάνθρωπό μας, που με τη συμπεριφορά μας, του δημιουργούμε στεναχώρια και εκ των υστέρων του ζητάμε συγγνώμη.

• **Σκ'λί που γανυγίζ' μη του φουβάσι.** Παρομοιάζει τον πολύ νευρικό άνθρωπο ο οποίος, ξεσπά με φωνές άγριες, αλλά δεν έχει τάσεις επιθετικότητας.

• **Στη πιπιλιά να χέζιτι κι όξου να μι βγαίνιτι.** Τη λέμε όταν το χειμώνα έξω από το σπίτι κάνει πολύ κρύο.

• **Στουλίσι η νύφ' κι απόμνι.** Τη λέμε όταν αποτυγχάνει κάποια προγραμματισμένη δουλειά ή ραντεβού.

• **Τ' αμπέλια θέλ'ν αμπελουργοί κι τα καράβια ναύτις.** Που σημαίνει ότι το κάθε επάγγελμα θέλει το δικό του μάστορα.

• **Του αίμα νερό δεν γίνετι.** Τη λέμε όταν σε μια ατυχία ενός από τους συγγενείς δείχνουν την άμεση συμπαράστασή τους στον παθόντα οι υπόλοιποι συγγενείς του.

• **Τ'ς φίβγας η μάνα πουτέ δεν έκλαψι.** Που σημαίνει ότι κάποιον που τον κυνηγάνε να τον πιάσουν, με τη φευγάλα, είναι βέβαιο ότι γλυτώνει τον κίνδυνο.

• **Χέσκι η φουράδα μεσ' τ'αλών' (ι).** Τη λέμε όταν κάνουμε μια δουλειά, και πηγαίνουν όλα στραβά.

• **Χουρεύν' τα δαμάλια χουρεύ κι η γαϊτάν'ς.** Τη λέμε όταν ένας σε μεγάλη ηλικία, θέλει να μιμηθεί ενέργειες μικρών παιδιών. Συνήθως, Γαϊτάνη ονομάζουμε το μεγάλο σε ηλικία βόδι.

• **Ψόφ'σι του βόδι μας πάει η κουλιγιά μας.** Τη χρησιμοποιούμε όταν ένας από τους δύο συνεταιρούς πεθάνει και δεν υπάρχει επιθυμία από τους κληρονόμους του να συνεχιστεί η συνεργασία.■

Οι Ιερισσιώτες πάντα ακροβατούν!
[φωτογραφία της Κατίνας Ψυχογιού]

Μοντέρνοι καιροί [φωτογραφία του Γιώργου Πασχαλίδη]

Όταν πρωτοάνοιξε το ραφείο, 1953 [φωτογραφία του Σακελάρη]

Μια ανάμνηση...
[φωτογραφία του Γιώργου Θεοχάρη]

Φουσκοθαλασιές... [φωτογραφία του Γιώργου Θεοχάρη]

Υφαντουργείο [φωτογραφία του Γιώργου Θεοχάρη]

Η ομάδα μας! 1977 [φωτογραφία του Νίκου Παρθενιώτη]

Δημοτική αγορά
[φωτογραφία του Γιώργου Θεοχάρη]

Κείμενο: **ΑΡΧΙΜ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΜΑΪΔΩΝΗΣ**,
Πρωτοσύγκελλος-Ιεροκήρυκας Ι. Μ. Ιερισσοῦ

Η Ίερά Μητρόπολις Ίερισσοῦ, Ἄγιου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κυκλοφόρησε τὸ 2010 τὸν Προσκυνηματικὸ Ὁδηγὸ τῆς Μητροπόλεως μὲ σκοπὸ τὴν γνωριμία καὶ τὴν προβολὴ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Μνημείων, Μονῶν, Προσκυνημάτων, Ναῶν τῆς πρὸ τοῦ Ἄθω περιοχῆς, πού εἶναι προσκυνηματικοὶ προορισμοί.

Ὁ Ὁδηγὸς εἶναι καλοτυπωμένος, εὐχρηστος σὲ δύο γλώσσες, Ἑλληνικά καὶ Ἀγγλικά. Στὶς 104 σελίδες του ὑποδεικνύει 24 προορισμοὺς καὶ στίς 116 φωτογραφίες τοὺς ἀναδεικνύει. Μὲ τοὺς 24 χάρτες κατατοπίζει τοὺς προσκυνητὲς πρὸς τὰ πού θὰ κατευθυνθοῦν καὶ ὑποδεικνύει 6 ἐναλλακτικὲς διαδρομές.

Τὸ βιβλίο ἀρχίζει μὲ ἓνα καλωσόρισμα τοῦ προσκυνητῆ καὶ ἓνα πρόλογο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου κυρίου Νικοδήμου. Παρεμβάλλεται ἓνα κεφάλαιο γνωριμίας μὲ τὴν Μητρόπολη καὶ ξεκινᾷ ἡ παράθεση τῶν Προσκυνηματικῶν προορισμῶν.

1. Βῆμα Ἀποστόλου Παύλου στὴν Ἀπολλωνία.
2. Ἱερό Προσκύνημα Μεγάλης Παναγίας.
3. Βυζαντινὸς Ναὸς Ἁγίου Ἀνδρέου Περιστερᾶς.
4. Ἱερά Μονὴ Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Ὀλυμπίδος.
5. Ἱερά Μονὴ Ἁγίου Κοσμά Αἰτωλοῦ Ἀρναίας.
6. Ναὸς καὶ Οἰκία Ἁγίας Ἀκυλίνης Ζαγκλιβερίου.
7. Ἱερό Προσκύνημα Ἁγίας Μαρίας Ρεντίνας.
8. Ἱερός Μητροπολιτικὸς Ναὸς Ἁγίου Στεφάνου Ἀρναίας.
9. Βυζαντινὸς Ναὸς Ἀρδαμερίου.
10. Ἐρείπια Παλαιοχριστιανικῆς Βασιλικῆς Ζέπκου.
11. Ἐρείπια Παλαιοχριστιανικῆς Βασιλικῆς στὸ Κάστρο Ἱερισσοῦ.
12. Ἐρείπια Παλαιοχριστιανικῆς Βασιλικῆς στὸ Κάστρο Ρεντίνας.
13. Βυζαντινὴ Μονὴ Ζυγοῦ Οὐρανούπολης.
14. Βυζαντινὸς Πύργος Οὐρανούπολης.
15. Βυζαντινὸς Πύργος Γοματίου.
16. Μετόχι Ζωοδόχου Πηγῆς Ἱερισσοῦ Μονῆς Χιλιανδαρίου.
17. Προσκύνημα Παναγίας Σπηλαιώτισσας.
18. Ἅγιος Νικόλαος Βουνοῦ.
19. 24 Ἐνοριακοὶ Ναοὶ 19ου αἰῶνος. (6 Ναοί: Γαλάτισσας, Λειβαδίου, Ἁγίου Προδρόμου, Σανῶν, Δουμπιῶν, Ἀδάμ, Πετροκεράσων, Γεροπλατάνου, Ριζῶν, Στανοῦ, Παλαιοχωρίου, Νεοχωρίου, Σταγείρων, Στρατονίκης, Ἀμμουλιανῆς, Μοδίου, Μελισσουργοῦ, Παλαιοκάστρου, Κρήμνης).
20. 16 Ἐξωκκλήσια 19ου αἰῶνος.
21. 122 Πανηγύρια ἀπὸ Σεπτέμβριο μέχρι Αὐγουστο.
22. Τὰ 2 προσκυνήματα: τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στὰ Πετροκέρασα τὸ Σάββατο τοῦ Λαζάρου καὶ τὸ σπήλαιο τῆς ἀσκήσεως τοῦ Ὁσίου Γεωργίου στὸ Γομάτι.
23. 18 Θαυματουργές Εἰκόνες.
24. 12 Ἱερά Λείψανα.
25. Τὸ Ἅγιον Ὅρος.
26. Καὶ ὁ Ἀρχαιολογικὸς χῶρος τῶν ἀρχαίων Σταγείρων.

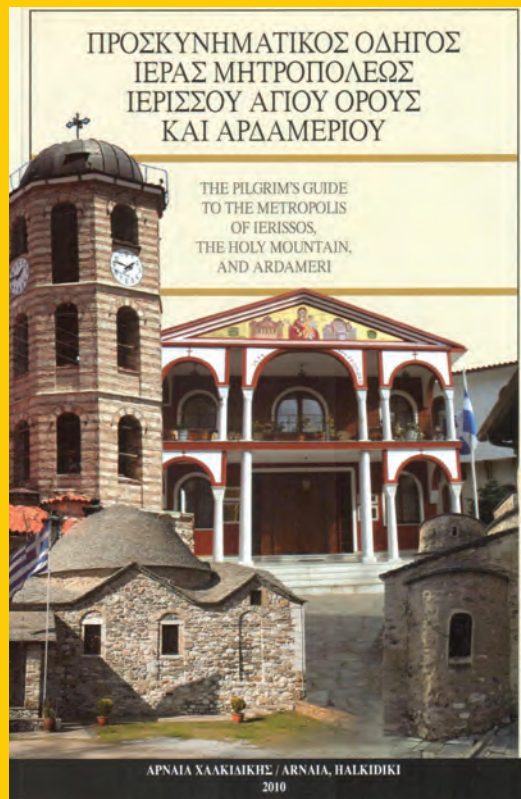
Στὸ τέλος καταχωροῦνται τὰ δρομολόγια τῶν πλοίων τοῦ Ἁγίου Ὁρους, οἱ 6 προτεινόμενες διαδρομές, συγκοινωνίες - μετακινήσεις, στοιχεῖα Ἱεράς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ καὶ χρήσιμα τηλέφωνα.

Α. Γνωριμία μὲ τὴν Μητρόπολη Ἱερισσοῦ

Ἡ Μητρόπολη Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου ἐπεκτείνεται στὸ Βόρειο Ἀνατολικὸ μέρος τοῦ νομοῦ Χαλκιδικῆς καὶ τὸ Ἀνατολικὸ τοῦ νομοῦ Θεσσαλονίκης.

Ἡ Μητρόπολη Ἱερισσοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου προήλθε τὸ 1941 ἀπὸ τὴ συνένωση τῆς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὁρους καὶ τῆς Μητροπόλεως Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης.

Ἡ παρουσία τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν περιοχή ἀρχίζει μὲ τὴ διάβαση τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τὴν Ἀπολλωνία (Πράξ. 17,1), ὅπου κήρυξε καὶ ἴδρυσε τὴν Τοπικὴ Ἐκκλησία. Ὑπάρχει τοπικὴ προφορικὴ παράδοση, ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πέρασε ἀπὸ τὴν Ἱερισό καὶ τὰ Δουμπιά. Μάλιστα στίς παραπάνω περιοχές ὑπάρχουν συγκεκριμένα σημεῖα, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται σταθμοὶ τοῦ Ἀποστόλου.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Μαρτυρίες γιὰ τὴν ὕπαρξη χριστιανικῶν κοινοτήτων ἔχουμε μετὰ τὸν 30 αἰ. μ.Χ.

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐπισκέφτηκε τὴν περιοχή τῆς Ἱερισσοῦ, ἀναζητώντας τοποθεσία γιὰ τὸ χτίσιμο τῆς Νέας Ρώμης. Ἐκεῖ συνάντησε τὸν Ἐπίσκοπο Ἱερισσοῦ Ἅγιο Μακάριο, ὁ ὁποῖος τὸν ἀπέτρεψε, ἐπειδὴ στὴν περιοχή εἶχε ἤδη ἀρχίσει ἡ ἀνάπτυξη μοναστικῶν κοινοτήτων. Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος φέρεται ὅτι ἔχτισε τρεῖς ναοὺς στὴ

Χερσόνησο τοῦ Ἄθω.

Ἡ ἐπισκοπὴ Ἱερισσοῦ μαρτυρεῖται πρώτη φορά στίς ἀρχές τοῦ 4ου αἰῶνα μὲ τὸν τίτλο «**Ἱερισσοῦ καὶ Σταγείρων**». Μετὰ τὴν ἴδρυση τοῦ Ἁγίου Ὁρους (963 μ.Χ.), ἡ Μητρόπολη ὀνομάστηκε «**Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὁρους**» καὶ τὸ 1941 προσετέθη «**καὶ Ἀρδαμερίου**».

Ἀπὸ τὸ 1313 μέχρι σήμερα τὸ Ἅγιον Ὅρος ὑπάγεται ἐκκλησιαστικά στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως.

Πρώτος ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ, τὸ πρῶτο ἡμισυ τοῦ 4ου αἰῶνα ἀναφέρεται ὁ Ἅγιος Μακάριος, ὁ ὁποῖος ἔχτισε στὸ Ἅγιον Ὅρος τὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου τῆς Ἱεράς Μονῆς Κωνσταμονίου.

Ἡ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως ἦταν στὴν Ἱερισό. Τὸν 17ο αἰῶνα μεταφέρεται στὴ Στρατονίκη, τότε Ἴσβορο, διοικητικὸ καὶ οικονομικὸ κέντρο τῶν Μαντεμοχωρίων. Τὸ 1830 μεταφέρθηκε στὴ Λιανόκοψη, σημερινὴ Ἀρναία, ὅπου καὶ παραμένει.

Ἡ Ἐπισκοπὴ Ἀρδαμερίου κάνει τὴν ἐμφάνισή της τὸ 10ο αἰῶνα μὲ τὸ ὄνομα «**Ἐπισκοπὴ Ἐρκούλων**» καὶ ἔδρα τᾶ Ἐρκουλα, τὸ σημερινὸ Ἀρδαμερί Θεσσαλονίκης. Τὸ 1638, ἡ ἔδρα μεταφέρεται στὴ Γαλάτισσα. Τότε ἡ Ἐπισκοπὴ λαμβάνει τὸν τίτλο «**Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης**».

Πρώτος γνωστὸς ἐπίσκοπος Ἐρκούλων εἶναι ὁ Ἰωάννης 943 μ.Χ.

Στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας οἱ δύο Ἐπισκοπὲς στάθηκαν δίπλα στὸ λαὸ καὶ τὸν στήριξαν. Εἶχαν ὑπ' εὐθύνῃ τους τὴν ἴδρυση καὶ τὴ λειτουργία Σχολείων.

Στὴν Ἐπανάσταση τῆς Χαλκιδικῆς τὸ 1821 ἔλαβαν ἐνεργὸ ρόλο καὶ οἱ δύο ἐπίσκοποι. Ὁ Ἱερισσοῦ Ἰγνάτιος βοήθησε τὴν Ἐπανάσταση τοῦ Ἐμμανουὴλ Παπᾶ καὶ τελικὰ μαρτύρησε ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ὁ Ἀρδαμερίου Ἰγνάτιος ἦταν μέλος τῆς Φιλικῆς καὶ κήρυξε τὴν Ἐπανάσταση στὴ Γαλάτισσα.

Τὸ 1925 καὶ οἱ δύο ἐπισκοπὲς ἀναβιβάστηκαν σὲ Μητροπόλεις.

Τὸ 1934 καταργήθηκαν καὶ τὸ 1940 συγχωνεύθηκαν σὲ μία Μητρόπολη δημιουργώντας τὴ σημερινὴ Μητρόπολη Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου.

Μητροπολίτες τὰ τελευταῖα 100 χρόνια εἶναι οἱ ἑξῆς:

- Σωκράτης Σταυρίδης (1911-1944)
- Διονύσιος Παπανικολόπουλος (1944-1951)
- Κυπριανὸς Πουλᾶκος (1951-1959)
- Παῦλος Σοφὸς (1960-1978)
- Νικόδημος Ἀναγνώστου (1981-2012)
- Θεόκλητος Ἀθανασόπουλος (2012-).

Ἡ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως βρίσκεται στὴν Ἀρναία καὶ στεγαζέται σὲ καινούργιο Μητροπολιτικὸ οἶκημα (1999).

Ἐκεῖ βρίσκονται τὰ γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως καὶ τὸ Ἐπισκοπεῖο, ὅπου διαμένει ὁ Μητροπολίτης.

Ὁ Μητροπολιτικὸς Ναὸς εἶναι ἀφιερωμένος στὸν Ἅγιο Στέφανο τὸν Πρωτομάρτυρα.

Ἡ Μητρόπολη εἶναι ὀργανωμένη σὲ ἑπτὰ Ἀρχιερατικὲς περιφέρειες, ἔχει 52 ἐνοριακοὺς ναοὺς, ὅπου ὑπηρετοῦν 68 ἱερεῖς.

Κάθε μῆνα πραγματοποιεῖται Ἱερατικὴ Σύναξις.

Στὴν περιοχή τῆς Μητροπόλεως ὑπάρχουν 4 Μοναστήρια, 3 Προσκυνήματα, 90 Παρεκκλήσια

»

καί 152 Έξωκκλήσια.

Ένοριακά Κέντρα διαθέτουν 26 Ναοί.

Τό Θείο κήρυγμα διακονείται από 9 Ίεροκήρυκες. Τό μυστήριο τής Έξομολογήσεως διακονείται από 24 περιοδεύοντες Πνευματικούς καί από τό Άγιον Όρος.

Λειτουργεί Ραδιοφωνικός Σταθμός πού έκπέμπει στους 97,2 FM.

Πά τή Νεολαία λειτουργούν στίς Ένορίες Νεανικές Συνάξεις. Τό καλοκαίρι λειτουργούν Έκκλησιαστικές Κατασκηνώσεις στό Προσκύνημα τής Μεγάλης Παναγίας, όπου φιλοξενοούνται νέοι Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου καί Φοιτητές. Τό μήνα Φεβρουάριο οργανώνονται Συνάξεις Έφήβων με τη συμμετοχή μαθητών τών Λυκείων καί τών Γυμνασίων τής Επαρχίας.

Οί φοιτητές καί οί εργαζόμενοι τής Μητροπόλεως είναι οργανωμένοι στό «Σύνδεσμο Όρθοδόξων Νέων» με προστάτιδα τήν Άγία Νεομάρτυρα Άκυλίνα. Οργανώνει συναντήσεις, έκδρομές, όμιλίες καί Λειτουργική Συνάντηση Νέων μιάς εβδομάδας στίς Κατασκηνώσεις.

Η Μητρόπολη έκδιδει ετήσιο Έγκόλλιο Ημερολόγιο καί διάφορα βιβλία καί έντυπα.

Λειτουργεί Σχολή Άγιογραφίας με 11 παραρτήματα, Σχολή Ευλογητικής, Σχολή Βυζαντινής Μουσικής με 3 παραρτήματα. Επίσης λειτουργεί εργαστήριο Συντήρησης Κειμηλίων στή Γαλάτιστα.

Οί Ίεροψάλτες τής Μητροπόλεως είναι οργανωμένοι στόν Σύνδεσμο Ίεροψαλτών «Ρωμανός ό Βατοπαιδινός» καί διαθέτουν χωροδία, που κάνει διάφορες εμφάνισεις.

Η Μητρόπολη έχει Γενικό Φιλόπτωχο Ταμείο καί 35 Ένοριακά Ταμεία, πού ενισχύουν άπόρους χριστιανούς.

Επίσης ή Μητρόπολη λειτουργεί Έκκλησιαστικό Γηροκομείο «Η Παναγία τού Άκαθίστου» στήν Άρναία, όπου φιλοξενοούνται 20 γέροντες.

Καιρός νά δοϋμε τά Μνημεία, τούς Ναούς, τά Μοναστήρια, τά Προκνήματά μας, πού σās παρουσιάζουμε στή συνέχεια...

Β. Προσκυνηματικοί προορισμοί περιοχής Ίερισσοϋ

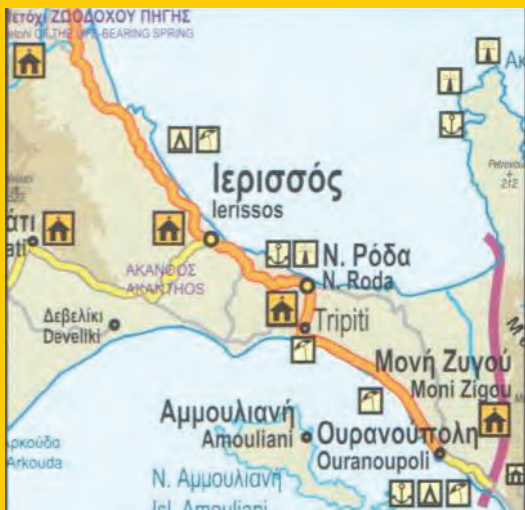
1. Έρείπια Παλαιοχριστιανικής Βασιλικής στό Κάστρο Ίερισσοϋ.

α) Μόλις βγαίνουμε από τόν οικισμό τής Ίερισσοϋ, φεύγοντας πρós Ουρανούπολη, αντικρίζουμε δεξιά μας στους λόφους τά έρείπια τού κάστρου τής αρχαίας Άκάνθου. Έκει επάνω ή αρχαιολογική

ύπηρεσία έχει ανασκάψει Βυζαντινό Ναό τού 9ου αι.

Πρίν τό 883 ή περιοχή ήταν άκατοίκητη. Τότε εγκαθίσταται ό Ίωάννης ό Κολοβός καί κτίζει τήν όμώνυμη Μονή του.

Πά τόν Ίωάννη Κολοβό μαθαίνουμε από τό βίο τού Όσίου Εϋθυμίου τού Νέου (898). Πρόκειται για μιά σημαντική καί ισχυρή προσωπικότητα τού τέλους τού 9ου αι., τόν σεβόταν καί ό Αυτοκράτορας Βασίλειος Α΄ ό Μακεδών (883). Ήταν προστάτης τών μοναχών τού Άθω, τούς όποιους ύπεστήριζε.

ΧΑΡΤΗΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ

Η Μονή Κολοβού είναι από τά πρώτα οργανωμένα μοναστήρια στή Χαλκιδική. Είναι αρχαιότερη από τά Μοναστήρια τού Άγιου Όρους κατά ένα περίπου αιώνα. Ήπαιξε σπουδαίο ρόλο, ιδίως στά τέλη τού 9ου καί στίς αρχές τού 10ου αι., στήν ανάπτυξη τής Άθωνικής Πολιτείας καί ανακηρύχθηκε αυτοκρατορικό Μοναστήρι. Είχε μεγάλη περιουσία από τήν συγχώνευση πολλών Μονών τής Βόρειας Χαλκιδικής. Από τό 980 γίνεται μετόχι τής Μονής Ίβήρων. Τό 1329 ήταν ήδη σε έρειπιώδη κατάσταση.

Τό 924 αναφέρονται κάτοικοι. Τό 959 εγκαθίστανται μιά φυλή από τό Βορρά, οί Σκλάβοι. Από τήν Ίερισσό τό 982 προέρχεται ένα αρχαίο γλαγολιτικό (σλαβικό) κείμενο.

Έρχομενοι στήν Ίερισσό από τό Στρατώνι συναντάμε τόν Πύργο τής Κρούνας τού 13ου αι.

2. Μετόχι Ζωοδόχου Πηγής Ίερισσοϋ Μονής Χιλιανδαρίου.

Στά 5 περίπου χιλιόμετρα από τό Στρατώνι πηγάζοντας πρós Ίερισσό μετά από τήν γέφυρα τού Κοκκινόλακου στά δεξιά μας μέσα σε καταπράσινο

ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΚΡΟΥΝΑΣ

τοπίο βρίσκεται τό Μετόχι τής Ζωοδόχου Πηγής, πού ύπάγεται στή Μονή Χιλιανδαρίου. Στά Βυζαντινά χρόνια ή περιοχή λεγόταν Άρσενίκεια.

Στήν κορυφή ενός ύπερψωμένου βράχου βρίσκεται κτισμένο τό μονόχωρο Βυζαντινό Παρεκκλήσιο τού Μετοχίου, κελλία, ξυλουργεία, τεχνητή λίμνη με ίχθυοτροφείο, καί ώραϊότατο ύπαιθριο άρχονταρίκι, όπου κανείς μπορεί νά γευθεί τή φιλοξενία τών πατέρων.

Έκει ύπάρχει περίπτερο με πολλά βιβλία στή Σερβική γλώσσα καί είδη εύλαβείας.

Άξίζει κανείς νά τό επισκεφθεί, νά προσκυνήσει καί νά απολαύσει τή φιλοξενία καί τή δροσιά.

3. Βυζαντινό Έξωκκλήσι Άπ. Παύλου Ίερισσοϋ.

Τό Έξωκκλήσι τού Άπ. Παύλου βρίσκεται έξω από τήν Ίερισσό στό δρόμο πρós Ν. Ρόδα στό τόπο, όπου κατά τήν παράδοση κρύφθηκε ό Άπ. Παύλος καταδιωγμένους από τούς ειδωλολάτρες. Μέσα στό Ναό ύπάρχει σπήλαιο καί αναβλύζει Άγίασμα.

Τό έξωκκλήσι μαρτυρείται από τόν 10ο αιώνα σε αρχεία τού Άγιου Όρους. Η λιθοδομή δείχνει τήν παλαιότητα τού κτίσματος. Πρίν λίγα χρόνια έχει ανασυλωθεί με προσφορές τών εύσεβών χριστιανών.

Γ. Άλλοι Προσκυνηματικοί Προορισμοί

1. Δύο (2) Παλαιά Έξωκκλήσια
 - α. Άπ. Παύλου Ίερισσοϋ 9ου αι.
 - β. Προφήτου Ήλία 19ου αιώνας
2. Έννεά (9) Πανηγύρια από Σεπτέμβριο μέχρι Αϋγουστο.
 - α. Γενεσίου Θεοτόκου 8 Σεπτεμβρίου. Γίνονται έκδηλώσεις
 - β. Άγιου Δημητρίου 26 Όκτωβρίου
 - γ. Άγιου Νικολάου 6 Δεκεμβρίου
 - δ. Άγιου Μακαρίου 19 Ίανουαρίου
 - ε. Ζωοδόχου Πηγής Παρασκευή Διακαινισμού Κάκαβο
 - στ. Άποστόλου Παύλου 29 Ίουνίου
 - ζ. Προφήτου Ήλία 20 Ίουλίου. Γίνονται έκδηλώσεις.
 - η. Άγίας Μαγδαληνης 22 Ίουλίου Γαβριάδια
 - θ. Άγιου Παντελεήμονος, 27 Ίουλίου ■

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το σύστημα, η δομή και η σημασία της αξιολόγησης στην Ειδική Αγωγή Πώς αξιολογείται ένας μαθητής που χρειάζεται υποστήριξη στο πλαίσιο της Ειδικής Αγωγής και ποιος είναι ο αρμόδιος εκπαιδευτικός φορέας

Κείμενο : **ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΝΑΝΑ**, Φιλολόγος- Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής

Η έναρξη κάθε νέας σχολικής χρονιάς είναι μια μεταβατική και ως εκ τούτου δύσκολη περίοδος για όλους τους εμπλεκόμενους. Μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικοί προσπαθούν να προσαρμοστούν σε ένα νέο «περιβάλλον»: μια νέα τάξη με συγκεκριμένες απαιτήσεις. Και παρά τις συνήθεις αντιξοότητες και τα κακώς κείμενα του εκπαιδευτικού μας συστήματος ο στόχος είναι κοινός: η πρόοδος των μαθητών.

Αυτός, όμως, ο πολυπόθητος στόχος, η πρόοδος, για ορισμένους μαθητές δεν είναι τόσο ευδιάκριτος και προσιτός. Η γενική τάξη, για διάφορους λόγους, δεν είναι το σχολικό πλαίσιο που τους ταιριάζει και τους βοηθά να εξελιχθούν. Εδώ ακριβώς έρχεται στο προσκήνιο ο ρόλος της Ειδικής Αγωγής, ως εκπαιδευτικού συστήματος εν μέρει παρεξηγημένου, αλλά τόσο ουσιαστικού για τη γνωστική, κοινωνική και ψυχολογική πρόοδο μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Τι είναι η Ειδική Αγωγή

Υπάρχουν μαθητές (ένα ποσοστό περίπου 10%) που παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως η δυσλεξία, η διάσπαση προσοχής ή κάποια αισθητηριακή δυσλειτουργία ή στοιχεία αυτισμού, καθώς και παιδιά που βρίσκονται στο στάδιο θεραπείας κάποιας ασθένειας και δεν μπορούν να παρακολουθήσουν ή να ανταποκριθούν στους στόχους της γενικής τάξης. Για όλες αυτές, αλλά και για κάποιες άλλες περιπτώσεις μαθητών η λύση είναι η Ειδική Αγωγή, δηλαδή ένα συγκεκριμένο πλαίσιο διδασκαλίας και υποστήριξης, που επιτρέπει την πρόοδο του κάθε μαθητή σύμφωνα με τα δικά του δεδομένα και τις δικές του ανάγκες.

Η σημασία του συστήματος της Ειδικής Αγωγής

Σε κάθε σωστά οργανωμένο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα η Ειδική Αγωγή αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της Δημόσιας Εκπαίδευσης. Η απουσία της Ειδικής Αγωγής έχει επιπτώσεις ατομικές και κοινωνικές: μαθητές «**ταλαιπωρούνται**» στις γενικές τάξεις, κακοχαρακτηρίζονται (πολλές φορές ο μαθητής με δυσλεξία είναι «**ο τεμπέλης**» ή «**ο περίεργος**» της τάξης), αποκλίνουν ή απομονώνονται, γονείς βρίσκονται σε απόγνωση μην ξέροντας πώς να βοηθήσουν τα παιδιά τους και εκπαιδευτικοί αποτυγχάνουν στο ρόλο τους, γιατί δεν έχουν την εξειδίκευση και τα μέσα να υποστηρίξουν στις γενικές τάξεις τους μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Η κοινωνία, τέλος, «**χάνει**» ένα μέρος του έμφυτου δυναμικού της που θα μπορούσε με την κατάλληλη υποστήριξη να είναι παραγωγικό και αποδοτικό σε πολλούς τομείς. Όλα αυτά μπορούν να αποφευχθούν, αν το σύστημα της Ειδικής Αγωγής οργανωθεί και

λειτουργήσει σωστά.

Πώς λειτουργεί η Ειδική Αγωγή και ποιες είναι οι δομές της

Στη χώρα μας η Ειδική Αγωγή με όλες τις λειτουργικές δομές της άρχισε να οργανώνεται την τελευταία περίπου δεκαετία. Για διάφορους λόγους (οικονομικούς, θεσμικούς, έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού, έλλειψης ενημέρωσης) δυστυχώς, δεν έχει φτάσει ακόμη στο στάδιο εκείνο, ώστε να καλύπτει τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες όλων των μαθητών της χώρας. Τα προηγούμενα χρόνια ο όρος Ειδική Αγωγή είχε ταυτιστεί με τα Ειδικά Σχολεία, που καλύπτουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες ενός συγκεκριμένου πληθυσμού μαθητών. Για εκείνους τους μαθητές που δεν εντάσσονται στα Ειδικά Σχολεία λειτουργούν πλέον οι άλλες δομές της Ειδικής Αγωγής: 1) η **Παράλληλη Στήριξη**, 2) τα **Τμήματα Ένταξης** και 3) η **Κατ' οίκον Διδασκαλία**.

► Τα Ειδικά Σχολεία είναι ανεξάρτητες σχολικές μονάδες με ειδικό πρόγραμμα διδασκαλίας και εξειδικευμένο προσωπικό εκπαιδευτών και εκπαιδευτικών για την υποστήριξη μαθητών με βαριές σωματικές και νοητικές αναπηρίες.

► Η Παράλληλη στήριξη και τα Τμήματα Ένταξης λειτουργούν στα Γενικά Σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την υποστήριξη μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες.

► Στην Παράλληλη στήριξη ο μαθητής παραμένει στη γενική τάξη σε όλη τη διάρκεια του σχολικού προγράμματος. Παρακολουθεί το μάθημα του εκπαιδευτικού της τάξης, όπως όλοι οι συμμαθητές του, αλλά έχει τη δυνατότητα «**παράλληλα**» να υποστηρίζεται από έναν εξειδικευμένο εκπαιδευτικό που βρίσκεται στην τάξη δίπλα του, για να τον βοηθά όταν χρειάζεται.

► Στο Τμήμα Ένταξης οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες παραμένουν στο σχολείο τους, αλλά όχι στη γενική τάξη. Δημιουργείται αποκλειστικά για αυτούς ένα ειδικό Τμήμα που λειτουργεί σε άλλη αίθουσα, το Τμήμα Ένταξης. Την ώρα που το μάθημα διδάσκεται στη γενική τάξη (π.χ. Αρχαία Ελληνικά Α' Γυμνασίου) οι μαθητές του Τμήματος Ένταξης το παρακολουθούν από τον εκπαιδευτικό της ειδικής αγωγής στη δική τους αίθουσα προσαρμοσμένο στα δικά τους δεδομένα και με ειδικούς διδακτικούς στόχους.

► Στη Διδασκαλία κατ' οίκον οι εκπαιδευτικοί της Ειδικής Αγωγής παραδίδουν μαθήματα στο σπίτι του μαθητή, όταν είναι αδύνατη η παρουσία του στο σχολείο. Έτσι, παρακολουθεί την ύλη παράλληλα με τους συμμαθητές της γενικής τάξης, αλλά χωρίς να επιβαρύνεται από τις μετακινήσεις στο σχολείο σε περίπτωση που αντιμετωπίζει κάποιο κινητικό ή άλλο σοβαρό πρόβλημα υγείας.

Η αξιολόγηση και ο ρόλος των ΚΕΔΔΥ

Για να λειτουργήσει υποστηρικτικά σε κάποιο μαθητή το σύστημα της Ειδικής Αγωγής με τη δομή που του ταιριάζει, πρέπει να προηγηθεί η αξιολόγησή του από τον αρμόδιο εκπαιδευτικό φορέα, το ΚΕΔΔΥ (Κέντρο Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης) που εδρεύει στις Υπηρεσίες της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης κάθε νομού. Όταν οι γονείς ή οι εκπαιδευτικοί διαπιστώσουν ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα για το οποίο ο μαθητής δεν μπορεί να παρακολουθήσει τη γενική τάξη του σχολείου του, υποβάλουν αίτηση αξιολόγησής του από το ΚΕΔΔΥ. Εκεί, εξειδικευμένοι εκπαιδευτικοί και ψυχολόγοι εξετάζουν το μαθητή, διαπιστώνουν ποιες είναι οι δυνατότητες και αδυναμίες του και προτείνουν τον τρόπο υποστήριξης του στο κατάλληλο για αυτόν σύστημα της Ειδικής Αγωγής. Επίσης, μπορούν να αποφασίσουν τυχόν απαλλαγή του από τις γραπτές εξετάσεις του σχολείου, αν αυτό επιβάλλεται με βάση τη διάγνωσή του. Σε κάθε περίπτωση, για να λειτουργήσει η ένταξη του μαθητή στην Ειδική Αγωγή, οι γονείς πρέπει να απευθυνθούν στο αρμόδιο ΚΕΔΔΥ.

Ένα Σχολείο για όλους

Έχοντας υπόψη μας, γονείς και εκπαιδευτικοί, τη λειτουργία του συστήματος της Ειδικής Αγωγής και διαθέτοντας πλέον το κράτος τις κατάλληλες δομές μπορούμε και πρέπει να διεκδικούμε ένα «**σχολείο για όλους**». Έτσι, θα ευχόμαστε στους μαθητές μας «**καλή χρονιά**» και «**καλή πρόοδο**» χωρίς ενδοιασμούς ή φόβους, αλλά θα το εννοούμε πραγματικά. ■

Από το 1985 κοντά σας

Romina Pizza
PIZZA & PASTA
Ηρώων 13 • Ιερισσός Χαλκιδικής

DELIVERY (16.30-2.00)
2377022890
6975865935

ΠΑΙΖΟΥΜΕ;

Κείμενο : ΣΟΦΙΑ ΥΨΗΛΑΝΤΗ • ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ

Αργήσαμε λίγο να παίζουμε. Το παιχνίδι όμως δε σταματά κι ούτε ξεχνιέται. Ας παίξουμε δυο παλιά παιχνίδια που όμως παίζονται και σήμερα.

Ο κούρμακος κι η κουρμακίνα είναι ένα πολύ παλιό παιχνίδι που παίζονταν τα κρύα βράδια του χειμώνα. Παλιά δεν υπήρχαν τηλεοράσεις κι η μόνη μας ασχολία το βράδυ ήταν να καθόμαστε γύρω απ' το τζάκι και ν' ακούμε ιστορίες και παραμύθια από τον παππού και τη γιαγιά. Δε θα ξεχάσω τη γιαγιά μου που καθισμένη δίπλα στο τζάκι έπαιζε μαζί μας το παιχνίδι «**κούρμακος και κουρμακίνα**». Εμείς παίζαμε μαζί της γελώντας και περνώντας ευχάριστα την ώρα μας.

ΚΟΥΡΜΑΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΥΡΜΑΚΙΝΑ

Είναι πολύ παλιό παιχνίδι, που παίζονταν στην Ιερισσό πριν το σεισμό του 1932.

Παίζονταν στο σπίτι τα κρύα βράδια του χειμώνα από όλη σχεδόν την οικογένεια και τα βράδια του καλοκαιριού από τα παιδιά στις γειτονιές του χωριού. Προσπαθούσαμε να βρούμε οικογένειες του χωριού κι αυτό δεν ήταν δύσκολο γιατί δεν είχε τόσους πολλούς κατοίκους, όπως έχει σήμερα. Σήμερα μπορεί να παχτεί βρίσκοντας οικογένειες της γειτονιάς μας.

Ένα παιδί ή και κάποιος μεγάλος έβαζε στο μυαλό του μια οικογένεια του χωριού και παρουσίαζε τα μέλη της με τα εξής ονόματα:

- «Κούρμακος» ο πατέρας.
- «Κουρμακίνα» η μητέρα.
- «Πετεινάρια» οι γιοι.
- «Πλάδες» τα κορίτσια.
- «Παλιοκούρμακος» ο παππούς.
- «Παλιοκουρμακίνα» η γιαγιά.

ΖΟΥΝ ΠΑΤ

Το παιχνίδι παίζονταν αφού επιλεγόταν ποιος θα τα «φυλούσε».

Το παιδί που τελικά τα «φυλούσε» στεκόταν στη μέση και έκλεινε τα μάτια του. Έφερνε το ένα του χέρι διαγώνια, το περνούσε κάτω από το άλλο, ώστε να αγγίζει την πλάτη του και στεκόταν ακίνητο, με την παλάμη του χεριού του προς τα έξω. Τα υπόλοιπα παιδιά μαζεύονταν πίσω από αυτό που τα «φυλούσε». Με γέλια αποφάσιζαν ποιος θα ήταν ο «δράστης», ο οποίος χτυπούσε όχι και τόσο μαλακά την παλάμη του παιδιού που τα «φυλούσε». Εκείνη τη στιγμή άνοιγε τα μάτια του και γυρνούσε στους υπόλοιπους. Όλοι οι άλλοι μαζί έκαναν θόρυβο παρόμοιο με ζουζούνισμα εντόμου «**ΖΙΖΙΖ...**», ενώ κινούσαν γύρω γύρω τα χέρια τους με το δείκτη υψωμένο. Το παιδί που τα «φυλούσε» μάντευε ποιος ήταν ο «δράστης» και με πόσα δάχτυλα το χτύπησε. Αν τον έβρισκε, έπαιρνε εκείνος τη θέση του και τα «φυλούσε». Αν όχι, συνέχιζε να τα «φυλάει» το ίδιο παιδί. ■

Τα Γκαργκάνια στην Αθήνα 18–19 Ιανουαρίου 2014

Κείμενο : ΦΩΤΕΙΝΗ ΝΑΟΥΜ

Όταν ο δικηγόρος συναντά τον ιδιωτικό υπάλληλο, ο μηχανικός τον άνεργο, ο δημόσιος υπάλληλος την νοικοκυρά, ο καθηγητής τον οικοδόμο και όλοι αυτοί μαζί συνεργάζονται τότε ναι γίνονται θαύματα. Αυτά είναι λοιπόν τα Γκαργκάνια. Μια ομάδα διαφορετικών ανθρώπων, οικονομικά, κοινωνικά, μορφωτικά, ηλικιακά, που όμως έχουν ένα κοινό... την αγάπη για το θέατρο!

Ένα;;; Όχι δεν είναι μόνο ένα. Τον τελευταίο καιρό υπάρχει κάτι πιο δυνατό... Η αγάπη για τον τόπο μας. Η υποχρέωση που όλοι νιώθουμε για την υπεράσπιση και την προστασία του.

Είμαστε η γενιά που έμαθε για το 21 και το 40 μέσα από τα βιβλία του δημοτικού με τις γνωστές εικόνες των τσολιάδων και των φαντάρων να πολεμάνε στο βουνό. Των γυναικών να κουβαλούν πολεμοφόδια στους ώμους και τα παιδιά να κοιτάζουν τρομαγμένα. Δυστυχώς αυτές οι εικόνες πολέμου ζωντανεύουν τον τελευταίο καιρό εδώ στον τόπο μας. Ζούμε μάχες στο βουνό... συλλήψεις και προσαγωγές γυναικών που διαμαρτύρονται και βουρκωμένα από τα δακρυγόνα παιδικά μάτια να κοιτούν με τρόμο.

Είμαστε στρατιώτες όλοι μας σε ένα πόλεμο για την υπεράσπιση του τόπου μας. Υπερασπιστές του δικαίου. Όταν το κράτος αντί να υπερασπίζεται την κοινωνία, τη φύση, τους ανθρώπους υπερασπίζεται οικονομικά συμφέροντα... τότε ναι ακόμα και η γιαγιά ανεβαίνει και πάλι στο βουνό. Ο καθένας πολεμά με αυτό που ξέρει να κάνει.

Στρατιώτες λοιπόν κι εμείς κατεβήκαμε στην Αθήνα για να κάνουμε γνωστό σε όλους το πρόβλημά μας. Ανεβήκαμε στο σανίδι και βροντοφώναξαμε «**Κάτω τα χέρια απ' τις Σκουριές**» συντελώντας έστω και στο ελάχιστο σ' αυτόν τον άνισο αγώνα. Βροντοφώναξαμε πως δεν είμαστε οι τρομοκράτες, όπως θέλουν κάποιοι να μας παρουσιάζουν, αλλά απλοί άνθρωποι που παλεύουμε να ζήσουμε με αξιοπρέπεια στην ταλαιπωρημένη Ελλάδα των μνημονίων και στη βιασμένη Ιερισσό, το πειραματόζωο της Ελλάδας, τον τόπο που δέχτηκε την χειρότερη εισβολή καταστολής σε καιρό ειρήνης, από το ίδιο του το κράτος. Και η φωνή μας ήταν δυνατή, γιατί ήταν η φωνή όλων όσων συμμετέχουν σ' αυτό τον αγώνα από την δικιά του θέση και σκοπιά ο καθένας.

Στην Αθήνα δεν κατεβήκαν μόνο τα Γκαργκάνια... κατέβηκε μια ολόκληρη αγωνιζόμενη κοινωνία και αυτό έγινε αισθητό σε όλους... ■

Βαθμός δυσκολίας: 2-3*

ΤΟ ΣΟΥΡΤΟΥΚΙ σας προτείνει
ΚΟΝΤΙΝΕΣ διαδρομές.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΒΑΘΡΑ ΤΟΥ ΚΑΚΑΒΟΥ

Κείμενο : ΚΩΣΤΑΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Ο Κάκαβος είναι ένα χαμηλό βουνό, που βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από την Ιερισσό, με τους πρόποδες του να σβήνουν στη θάλασσα. Το όνομά του το πήρε μάλλον λόγω της μορφολογίας του, από την λέξη κακκάβι, που ήταν ένα είδος χύτρας, συνήθως πήλινο, αλλά και από μέταλλα. Στο Βυζάντιο ο κάκαβος ήταν το καζάνι των πολεμικών πλοίων, μέσα στο οποίο έβραζε το «υγρόν πυρ».

Το βουνό χαρακτηρίζεται από πολλούς οικοτόπους που περιλαμβάνουν ένα από τα ομορφότερα μεικτά πλατύφυλλα δάση της Ελλάδας, χαράδρες και ποτάμια με καταρράκτες, που σχηματίζουν

μικρές και μεγάλες βάθρες! Τα υψόμετρα δεν ξεπερνάνε τα 850 μέτρα και στην ουσία αποτελείται από ένα δαιδαλώδες σχηματισμό από δεκάδες λόφους μέσα στους οποίους ζούνε σπάνια, απειλούμενα είδη.

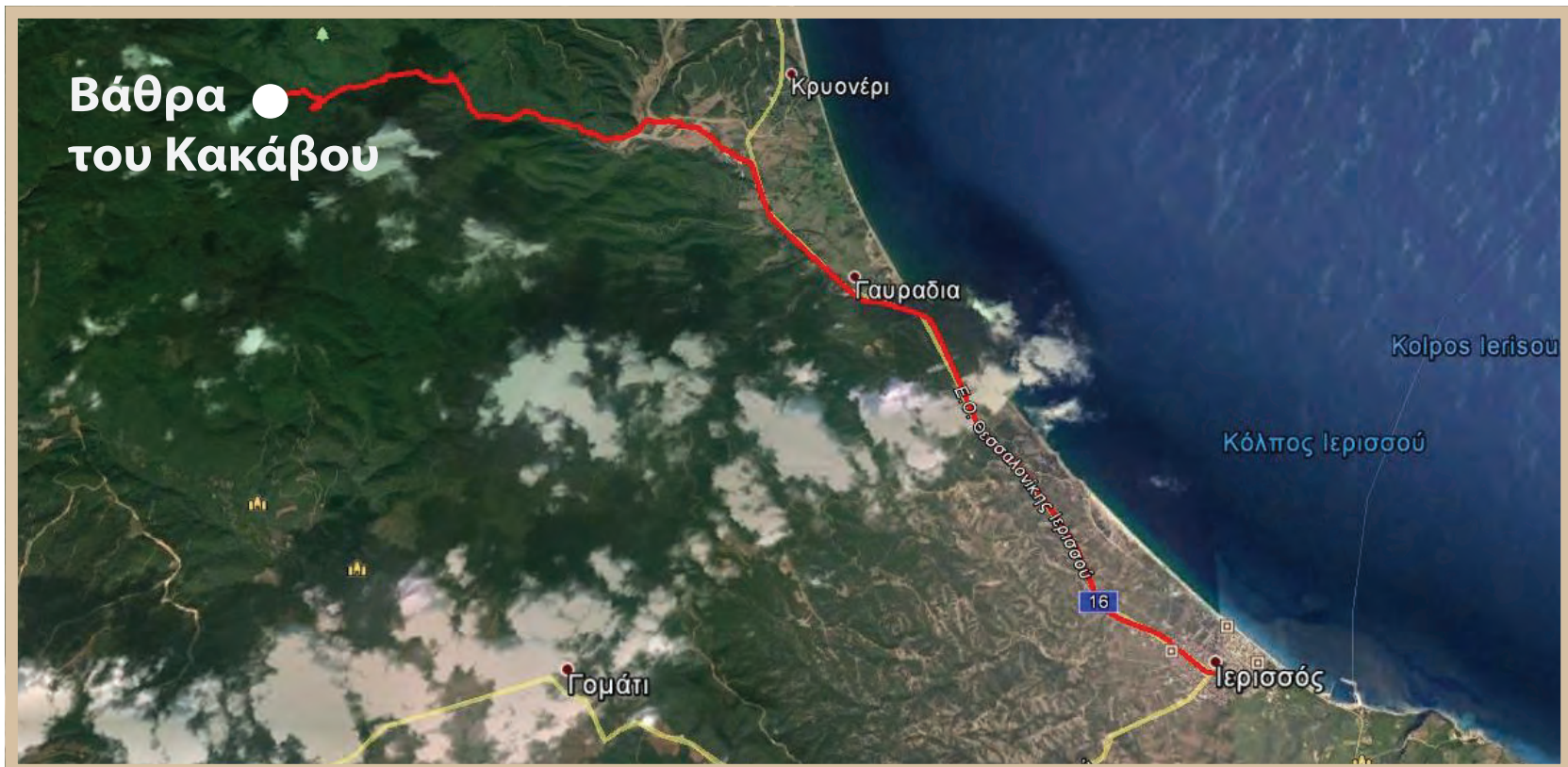
Στην περιοχή διακρίνονται τρεις δασικοί οικοτόποι. Τα δάση φυλλοβόλων πλατύφυλλων με διάφορα είδη δρυός, καστανιές, οστρυνές, φιλύρες, κότινους και οξυές με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τα αρχέγονα δάση από αιωνόβιες μεγάλες δρυς και οξυές που σπανίζουν στην υπόλοιπη Ελλάδα. Τα δάση αειφύλλων-σκληρόφυλλων πλατύφυλλων ειδών με άρκευθους, ίταμους, αριές, δάφνες, πουρνάρια, φιλύκια και κουμαριές και τα παραποτάμια δάση με είδη όπως, πλατάνια, σκλήθρα, γαύρους, σφενδάμια, ιτιές, λεύκες, φτελιές και φράξους.

ΤΟ ΣΟΥΡΤΟΥΚΙ

Ο τόπος που ζούμε έχει πολλές φυσικές ομορφιές. Αρκετές από αυτές βρίσκονται σε τοποθεσίες που δυστυχώς για διάφορους λόγους δεν είναι ευρέως γνωστές. Από αυτή την στήλη θα προσπαθήσουμε να σας τις γνωρίσουμε έτσι ώστε αν θελήσετε να μπορέσετε να τις επισκεφθείτε.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από την παρουσία 33 σημαντικών φυτών. Ένα είδος είναι ενδημικό, 8 είδη προστατεύονται από την κοινοτική νομοθεσία, 2 είδη περιλαμβάνονται στο Κόκκινο βιβλίο των απειλούμενων ειδών και 10 είδη προστατεύονται με Προεδρικό διάταγμα.

Στην ορνιθοπανίδα περιλαμβάνονται πάνω από 70 είδη πουλιών. Από τα αρπακτικά απαντώνται >>

» χρυσαετοί, σταυραετοί, φίδαετοί, σφηκιάριδες, πετρίτες, μαυροπετρίτες, νανογέρακα, δεντρογέρακα, μαυροκιρκίνεζα, μπούφοι, χουχουριστές και γκιώνηδες. Σημαντική θεωρείται η παρουσία μιας αποικίας από όρνεα αλλά και η περιστασιακή εμφάνιση του ακριβοθώρητου ασπροπάρη. Οι σπάνιοι μαυροπελαργοί φωλιάζουν στα δέντρα του δάσους, ενώ η ορνιθοπανίδα συμπληρώνεται από αιγιθαλούς, γυδοβυζάχτρεις, δεντροβάτες, κοκκοθραύστες, δρυοκολάπτες, σταυρομούτες, παπαδίτσες, αηδόνια, κ.α.

Η ερπετοπανίδα περιλαμβάνει περίπου 20 είδη ερπετών μεταξύ των οποίων, σαλαμάνδρες, πρασινόφρυνους, φρύνους, κιτρινομπομπίνες, δεντροβάτραχους, βαλτοχελώνες, ποταμοχελώνες, γραιοχελώνες, μεσογειακές χελώνες, πρασινόσαυρες, λαφίτες, νερόφιδα, σαπίτες και σπιτόφιδα. Αποτελεί ιδιαίτερη έκπληξη η παρουσία τόσο κοντά στις ακτές σπάνιων θηλαστικών που συνήθως ζούνε πιο ηπειρωτικά. Στα δάση ζούνε ακόμα λύκοι, αγριόγατοι και ζαρκάδια, αλλά και τα πολύ σπάνια τσακάλια που έχουν εξαφανιστεί από πολλούς τόπους της χώρας. Οι πληθυσμοί από βίδρες που ζούνε στα ποτάμια είναι ακμαίοι, ενώ η πανίδα των θηλαστικών συμπληρώνεται από αλεπούδες, κουνάβια, ασβούς, αγριογούρουνα, νυφίτσες και 3 είδη νυχτερίδας.

Είναι επίσης πολύ σημαντικός βιότοπος για ευαίσθητα ασπόνδυλα, ιδιαίτερα για τρία είδη λιβελούλας και τέσσερα είδη σπάνιων πεταλούδων.

Στην μεγαλύτερη θεωρώ βάρθρα αυτού του παραδείσου θα σας ταξιδέψω σήμερα μέσα απ' αυτό το τεύχος του "Κυτάρου". Στο μυαλό μου βέβαια, έχουν χαραχτεί πολύ έντονα τα όσα συνέβησαν και δυστυχώς εξακολουθούν να συμβαίνουν εκεί γύρω προκαλώντας μου πόνο και θλίψη. Διατηρώ όμως την ελπίδα πως στο τέλος όλα θα πάνε καλά και πως ο παράδεισος αυτός θα εξακολουθήσει να υπάρχει για πολλά-πολλά χρόνια ακόμη.

Ξεκινάμε λοιπόν, και με αφετηρία την κεντρική πλατεία της Ιερισσού κατευθυνόμαστε προς την Θεσσαλονίκη. Σε απόσταση 8,6 χιλ.(καλογερικός μύλος) στρίβουμε αριστερά στον χωματόδρομο.

Μετά από 1.5 χιλ. περνάμε μέσα από τον "Ασπρόλακα" (τις περισσότερες ημέρες του χρόνου δεν έχει νερό), και κατευθυνόμαστε προς τα αριστερά περνώντας έξω από τα καμίνια. Συνεχίζουμε έχοντας στην αριστερή μας πλευρά τον "Ασπρόλακα". Σε 3 χιλ. περίπου σε μια αριστερή στροφή του δρόμου, θα τον διασχίσουμε (δεν είναι δύσκολο). Συνεχίζοντας την πορεία μας ευθεία σε 1 χιλ. ακόμη θα χρειαστεί να διασχίσουμε άλλο ένα μικρό ποτάμι, τον "Καρόλακα". Μετά από άλλο 1.5 χιλ. θα συναντήσουμε ακόμη ένα μικρό ρέμα πάνω στον δρόμο το οποίο και θα περάσουμε. Από εκεί, ακόμη 1.5 χιλ. περίπου και... φτάσαμε!

Εδώ αφήνουμε το όχημά μας.

Δεξιά κάτω στο φαράγγι, ακόμη αρχικά και μετά βλέπουμε τον "Καρόλακα"! Η φύση τριγύρω μας είναι άγρια αλλά... πανέμορφη!

Για να πάμε στη βάρθρα πρέπει να κατεβούμε το φαράγγι από ένα στενό μονοπάτι που υπάρχει εκεί.

Με λίγη προσπάθεια σε 10 λεπτά φτάνουμε στο ποτάμι και ακολουθώντας προς τα δεξιά την όχθη του σε ακόμη 5 λεπτά αντικρίζουμε την φανταστική μεγάλη βάρθρα!

Τους καλοκαιρινούς μήνες μπορούμε άνετα να κολυμπήσουμε μέσα σε αυτήν. Αλλά είτε κολυμπήσουμε είτε όχι, η μαγεία του μέρους αυτού θα μας συναρπάσει!

Στον υπέροχο αυτό τόπο μπορούμε να πάμε με αυτοκίνητο 4x4 ή ακόμη καλύτερα με ποδήλατο βουνού.

Για την επιστροφή μας ακολουθούμε την αντίστροφη πορεία από αυτήν που ήρθαμε. ■

Μικρές συμβουλές:

Έχετε μαζί σας ένα μπουκαλάκι νερό!

Φοράτε αθλητικά, άνετα παπούτσια!

*Κλίμακα δυσκολίας διαδρομής 1-5 (Εύκολο-δύσκολο)

Η δενδροφύτευση στην Ιερισσό

Κείμενο : ΒΙΒΗ ΛΕΜΠΙΔΑ

Η δενδροφύτευση στην Ιερισσό ξεκινά με τη μετεγκατάσταση του οικισμού στη νέα αυτή θέση όπου βρίσκεται μέχρι σήμερα, μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1932. Οι πρώτες δενδροφυτεύσεις γίνονται βάση του πολεοδομικού σχεδίου[1] της Ιερισσού που συντάσσεται εκείνη την εποχή και είναι βασισμένο στις αρχές της σύγχρονης αντίληψης του σχεδιασμού των πόλεων.

Το 1933 λαμβάνει χώρα στην Αθήνα το 4ο Παγκόσμιο Συνέδριο Μοντέρνας Αρχιτεκτονικής, το λεγόμενο C.I.A.M. (Congres International d' Architecture Moderne)[2]. Το συνέδριο αυτό ήταν η αφορμή της σύνταξης της Χάρτας των Αθηνών, η οποία επικύρωσε την ιδέα και πρακτική του zoning, που εκφράζει τη σύγχρονη άποψη της συγκεντρωτικής και λειτουργικής πόλης. Οι διάφορες λειτουργίες της πόλης χωρίζονται με σαφείς ζώνες πρασίνου.

Τότε συντάσσεται στην Αθήνα από την ελληνική ομάδα C.I.R.P.A.C (ομάδα εργασίας του C.I.A.M), στην οποία συμμετείχε και ο καθηγητής του Ε.Μ.Π. Ιωάννης Δεσποτόπουλος[3], το πολεοδομικό σχέδιο της Ιερισσού. Όπως θα αναφέρει και η Μαρία Λιλιμπάκη Σπυροπούλου στο βιβλίο της "Χαλκιδική, Η εξέλιξη του οικιστικού δικτύου κατά την περίοδο 1912-1960" «**Το σχέδιο της Ιερισσού με τις πρότυπες χαράξεις, την οργάνωση των οικοπέδων και την πρόνοια για ανοιχτούς κεντρικούς χώρους, αποδεικνύεται πρωτοποριακό για την εποχή του και για μια ακριτική περιοχή, όπως ήταν η βορειοανατολική Χαλκιδική την εποχή εκείνη.**»

έργα. Για τα έργα αυτά χορηγήθηκε το ποσό των 100.000 δρχ., ενώ ίδιο ποσό χορηγήθηκε και για τις δενδροφυτεύσεις του οικισμού. Στα ελώδη τμήματα προτάθηκε η φύτευσή τους με Πλατάνια και Ευκαλύπτους. Τα είδη αυτά επικρατούν στις προτάσεις για δενδροφύτευση την εποχή εκείνη και κυρίως οι Ευκαλύπτοι γιατί δρουν απωθητικά για τα κουνούπια, που τόσο ταλαιπωρούσαν τους κατοίκους ιδίως ελωδών περιοχών. Μάρτυρες των Ευκαλύπτων που φυτεύτηκαν τότε παραμένουν

η δενδροφύτευση υλοποιήθηκε.

Αξίζει να αναφερθεί ότι από την ομάδα C.I.R.P.A.C. έγινε προσπάθεια να εφαρμοστεί στον οικισμό της Ιερισσού, όπως και σ' αυτόν του Γοματίου, η σύγχρονη τότε ιδέα της κηπούπολης[4]. Σύμφωνα με την ιδέα αυτή, στο κάθε οικόπεδο το οίκημα θα πρέπει να βρίσκεται στο κέντρο και περιμετρικά του να υπάρχει χώρος για την φύτευση και καλλιέργεια διαφόρων ειδών. Η ιδέα της κηπούπολης εφαρμόστηκε με επιτυχία στις περιοχές της Φιλοθέης και του Παλαιού Ψυχικού της Αθήνας. Έτσι αποφασίστηκε και εγκρίθηκε η αποστολή γεωπόνου, ο οποίος θα δίδασκε την καλλιέργεια των λαχανόκηπων και την κατάλληλη διεύθυνση των προκηπίων.

Είναι ευκολονόητο ότι το αρχικό πολεοδομικό σχέδιο της Ιερισσού δεν έτυχε της απαιτούμενης προσοχής και τήρησης που του άρμοζε. Στα χρόνια που ακολούθησαν μέχρι σήμερα τις κυριότερες δενδροφυτεύσεις που έγιναν τις πραγματοποιήσαν κάτοικοι που αγαπούν ιδιαίτερα τον τόπο τους.

Τελικά το 1939, στον ανοιχτό χώρο πίσω από τον ναό της «**Γέννησης της Θεοτόκου**» και στα «**Πευκάκια**» πίσω από το Πολιτιστικό κέντρο φυτεύονται Πεύκα αντί για Πλατάνια όπως αρχικά είχε προταθεί.

Σε ένα άλλο σημείο, κατά μήκος της περιφραξης και ανεβαίνοντας κανείς την κεντρική είσοδο του ναού της «**Γέννησης της Θεοτόκου**» δεξιά και αριστερά του φυτεύτηκαν Κυπαρίσσια σε γραμμική διάταξη. Η φύτευση αυτή έγινε έπειτα από προσωπική πρωτοβουλία του δημοτικού συμβούλου της εποχής εκείνης κ. Χρήστου Μπλε, ο οποίος έφερε τα δενδρύλλια από την περιοχή «**Πλατύ**» του Αγίου Όρους. Αξίζει να προστεθεί ότι κατά τη δενδροφύτευση πρέπει να λαμβάνει κανείς υπόψη του τη λειτουργικότητα και την αισθητική του χώρου. Έτσι και εδώ, με την τοποθέτηση των Κυπαρισσιών στη θέση αυτή δημιουργήθηκε επιτυχημένα ένας ισχυρός άξονας που παρουσιάζει στο τέρμα του την εκκλησία ακόμα πιο επιβλητική.

Όλα τα χρόνια που ακολούθησαν οι μαθητές >>

Τα κύρια σημεία του σχεδίου είναι οι 3 σιγμοειδείς άξονες, όπου προτείνεται η άμεση κατά μήκος δενδροφύτευσή τους και οι ζώνες πρασίνου με τα πάρκα.

Μετά όμως από επιστολή των κατοίκων της Ιερισσού που ανέφερε ότι τμήμα του πολεοδομικού σχεδίου έγινε σε μέρος πλημμυροπαθές, αποφασίστηκε να γίνουν εξυγιαντικά και αποστραγγιστικά

αυτοί στα φανάρια Ιερισσού.

Στο ίδιο σχέδιο προτείνεται η σημερινή αγορά της Ιερισσού να κατασκευαστεί μπροστά από πάρκο πρασίνου, που τελικά όμως υλοποιήθηκε πολύ αργότερα, επί Δημαρχίας του αιμνήστου Περικλή Βεργίνη. Το σημερινό νεκροταφείο προτείνεται επίσης να περικλείεται περιμετρικά από άλσος κυπαρισσιών, που δυστυχώς όμως ούτε αυτή

» του δημοτικού σχολείου συμμετείχαν σε δενδροφυτεύσεις που γίνονταν είτε μέσα στα όρια του οικισμού είτε και εκτός. Έτσι λίγα χρόνια αργότερα, το 1963, στον προαύλιο χώρο του ίδιου ναού και ταυτόχρονα απέναντι από το σημερινό κτίριο της Πυροσβεστικής, πραγματοποιήθηκε μια άλλη φύτευση φυταρίων πεύκων από την τότε ΣΤ' τάξη του δημοτικού σχολείου υπό την εποπτεία του κ. Ιωάννη Μαρίνου. Για αρκετό καιρό οι μικροί μαθητές είχαν αναλάβει τη φροντίδα και το πότισμα των δενδρυλλίων ώστε αυτά να καταφέρουν να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν. Μια τέτοιου είδους δράση αντιλαμβάνεται κανείς ότι δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά να έρθουν σε άμεση επαφή με τη φύση. Μαθαίνουν τί είναι περιβάλλον και σε τι συνίσταται η προστασία του, αποφεύγοντας μ' αυτό τον τρόπο την παροχή και τη συσσώρευση έτοιμων γνώσεων.

Το 1991 αυτή η αγάπη και η ανησυχία των κατοίκων ενώνεται και συγκροτείται ο Σύλλογος «Φίλοι του Περιβάλλοντος», που αποτελείται κυρίως από γυναίκες και υπό την προεδρία της κ. Ειρήνης

Μάρκου μέχρι σήμερα, έχει να επιδείξει πλούσια δράση. Την ίδια χρονιά κιόλας φυτεύονται τα Αρμυρίκια κατά μήκος της παραλίας. Μια προσπάθεια άκρως επιτυχημένη που άλλαξε κατά πολύ την εικόνα της παραλίας. Αν και είδος ανθεκτικό χρειάστηκαν χρόνια φροντίδας και περιποίησης. Την επόμενη χρονιά φυτεύονται Ευκάλυπτοι, οι οποίοι όμως με την ανάπτυξη της παραλίας αφαιρούνται.

Μία από τις μεγαλύτερες προσπάθειες που έχουν λάβει χώρα στην περιοχή μας, πραγματοποιήθηκε από τον Σύλλογο το 2002-2003 στο πλαίσιο αξιοποίησης και ανάδειξης του φυσικού τοπίου του «Παλιού χωριού». Φυτεύτηκαν 400 φυτάρια Πικροδάφνης, Κυπαρισσιών και Ακακιών Κων/πόλεως. Τοποθετήθηκε κιόσκι, ο χώρος έγινε επισκέψιμος, η εικόνα του τοπίου βελτιώθηκε ώστε να γίνεται ευχάριστα ένας περίπατος και ακόμη περισσότερο να φιλοξενεί κάθε καλοκαίρι εκδήλωση αφιερωμένη στο αυγουστιάτικο φεγγάρι, όπου κάτοικοι και τουρίστες απολαμβάνουν.

Ο σύλλογος «Φίλοι του Περιβάλλοντος» μέχρι και σήμερα συνεχίζει τη δράση του σε διάφορα

σημεία της Ιερισσού, όπως στο χώρο του Ιατρείου, του Γυμνασίου, του αρχαιολογικού χώρου απέναντι από το «Πολιτιστικό κέντρο» φυτεύοντας μια μεγάλη ποικιλία ενδημικών ειδών βελτιώνοντας συνεχώς την εικόνα του τόπου.

Είναι αδιαμφισβήτητο πόσο απλά μπορεί να βελτιωθεί η καθημερινότητα των κατοίκων όταν βελτιώνεται η εικόνα των στοιχείων της φύσης που τους περιβάλλει. Για την επιτυχία αυτού του σκοπού, δηλαδή της βελτίωσης του κυριότερου αισθητικού παράγοντα ενός τόπου που είναι η βλάστηση θα πρέπει να συνδυάζεται η επιστημονική μελέτη και σχεδίαση τέτοιων ενεργειών με την αστείρευτη και ανιδιοτελή διάθεση για προσφορά των κατοίκων ώστε το αποτέλεσμα να είναι όσο το δυνατόν πιο πετυχημένο.

[1] Στο σχέδιο αυτό θα αναφερθούμε αναλυτικά σε επόμενο άρθρο μας.

[2] Η Congrès INTERNATIONAUX d'architectonique moderne-CIAM (Διεθνές Συνέδριο Μοντέρνας Αρχιτεκτονικής) ήταν μια οργάνωση που ιδρύθηκε το 1928 και διαλύθηκε το 1959, υπεύθυνη για μια σειρά εκδηλώσεων και συνεδρίων που διοργανώνονταν σε όλο τον κόσμο από τους σημαντικότερους αρχιτέκτονες της εποχής, με στόχο τη διάδοση των αρχών του Μοντέρνου Κινήματος εστιάζοντας σε όλους τους κύριους τομείς της αρχιτεκτονικής (όπως το τοπίο, πολεοδομία, το βιομηχανικό σχέδιο, και πολλά άλλα).

[3] Ένας από τους μεγαλύτερους αρχιτέκτονες πολεοδόμους της εποχής του μεσοπολέμου στην Ευρώπη. Τα κτίρια που σχεδίασε στην Σουηδία και στην Γερμανία θεωρούνται σήμερα διατηρητέα.

[4] Η ιδέα της «κηπούπολης» που επηρεάζει ως σήμερα τον πολεοδομικό σχεδιασμό των πόλεων, προσπαθεί να συγκρατήσει τα προτερήματα που προσφέρει μία πόλη με αυτά ενός αγροτικού οικισμού.

Ευχαριστώ θερμά τους:
κα. Ειρήνη Μάρκου
κ. Ιωάννη Μαρίνο
κ. Χρήστο Καραστέργιο

Πηγές:

- Μαρία Λιλιμπάκη Σπυροπούλου, «Χαλκιδική, Η εξέλιξη του οικιστικού δικτύου κατά την περίοδο 1912-1960», Ν.Α.Χ Πολύγυρος 2004.

- Ιωάννης Δεσποτόπουλος, «Η ιδεολογική δομή των πόλεων», Ε.Μ.Π., Αθήνα 1997 ■

κομμώσεις
ανδρών

men's
hair

Δημήτρης Γιαγλής

Ιερισσός Χαλκιδικής - τηλ. 23771-10044

ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΗΣ
ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

επιτήλιο-κουζίνα-μπάνιο

ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΗΣ

Επιτήλιο
Μπάνιο
Κουζίνα
Ηλεκτρικά

MAGNET

Παλαιόκωρι Χαλκιδικής
Ιερισσός Χαλκιδικής

Τηλ. & Fax: 23720 42030-41202
Τηλ: 23770 22035
Κατ. 6936551221
E-mail: eleftheroudis@yahoo.gr

ΕΦΗΒΕΙΑ ΕΙΝΑΙ, ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΙ...

Κείμενο : ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΡΔΕΡΑ, Ψυχολόγος

Η εφηβεία είναι μια από τις φάσεις στην ανάπτυξη των παιδιών που δυσκολεύει περισσότερο και, πολλές φορές, τρομοκρατεί τους γονείς. Χρονικά, τοποθετείται από το 12ο έως το 18-19ο έτος της ηλικίας και αποτελεί μια μεταβατική περίοδο, καθώς συνιστά το πέρασμα από την παιδική στην ενήλικη ζωή. Ο έφηβος δεν είναι ακόμη ενήλικας, ούτε όμως και παιδί. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου λαμβάνουν χώρα μεγάλες αλλαγές σε σωματικό, νοητικό, συναισθηματικό και κοινωνικό επίπεδο.

Κατά τη διάρκεια της ήβης, το παιδικό σώμα μεταμορφώνεται, η σκέψη των εφήβων εκτινάσσεται, ενώ οι γονείς αμφισβητούνται έντονα και αποκαθλώνονται στα μάτια των παιδιών τους. Από την άλλη, η ομάδα των συνομηλίκων καταλαμβάνει κυρίαρχη θέση και η γνώμη των φίλων αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα. Οι έφηβοι αρχίζουν να ενδιαφέρονται για το άλλο φύλο πολύ περισσότερο απ' ό,τι στο παρελθόν και οι πρώτες σεξουαλικές εμπειρίες εμφανίζονται. Παράλληλα, αρχίζουν να προβληματίζονται για τις επαγγελματικές τους επιλογές, ενώ δεν είναι σπάνιο σε αυτή την ηλικία να πειραματίζονται με το τσιγάρο, το αλκοόλ, ή και τα ναρκωτικά. Το ερώτημα λοιπόν είναι τί μπορούν να κάνουν οι γονείς για να διατηρήσουν μια καλή σχέση με τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια της εφηβείας και παράλληλα να τα προστατεύσουν από ενδεχόμενους κινδύνους;

Οι γονείς χρειάζεται, πρώτα απ' όλα, να είναι καλά ενημερωμένοι για τις επερχόμενες αλλαγές της εφηβείας. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω του διαδικτύου, μέσα από σχετικά βιβλία, ή συμβουλευόμενοι κάποιον ειδικό ψυχικής υγείας για εφήβους. Οι σωστά ενημερωμένοι γονείς γνωρίζουν τί να περιμένουν από το παιδί τους και πώς να το αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά.

Επιπλέον, χρειάζεται οι ίδιοι να αποδεχτούν την πραγματικότητα ότι το παιδί τους μεγαλώνει και ότι είναι φυσιολογικό να διεκδικεί την ανεξαρτησία του. Αυτός είναι και ο λόγος που συγκρούεται μαζί τους. Πολλοί γονείς βέβαια στενοχωριούνται από αυτή τη στάση των εφήβων, καθώς την ερμηνεύουν ως προσωπική τους αποτυχία. Είχαν συνηθίσει το παιδί τους να τους θαυμάζει και να τους θεωρεί πρότυπο, ενώ τώρα, όσο προχωρά η εφηβεία, εκείνο τους αμφισβητεί και τους απομυθοποιεί. Πρόκειται όμως για μια φυσιολογική διαδικασία, απαραίτητη για την ανεξαρτητοποίηση των εφήβων και την ανακάλυψη της δικής τους προσωπικής

ταυτότητας. Οι συγκρούσεις, επομένως, αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της εφηβείας και η απουσία συγκρούσεων είναι αυτή που μάλλον θα πρέπει να μας θορυβήσει! Γι' αυτό οι γονείς χρειάζεται να έχουν την ικανότητα να ανέχονται την αμφισβήτηση του εφήβου και να θυμούνται ότι παρόλο που τους αμφισβητεί, έχει ταυτόχρονα ανάγκη την αποδοχή τους προκειμένου να πιστέψει στον εαυτό του. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι επιτρέπουμε στον έφηβο να κάνει ό,τι θέλει. Όριο μπορεί, και απαιτείται να μπει, στον τρόπο που συγκρούεται μαζί μας και εκφράζει τη διαφωνία του, μαθαίνοντάς του έτσι πώς να το κάνει με περισσότερο αποδεκτούς τρόπους.

Μια πολύ συχνή πάντως αιτία συγκρούσεων ανάμεσα στους γονείς και στους εφήβους είναι το να μην εγκρίνουν οι γονείς τις παρέες του παιδιού τους. Το να βομβαρδίζουμε όμως το παιδί με αρνητικά σχόλια για τους φίλους του, δεν βοηθάει. Αντίθετα, είναι πιο χρήσιμο να παρατηρούμε διακριτικά τους φίλους του, να είναι ανοιχτό το σπίτι μας για εκείνους, ώστε να έχουμε τη δυνατότητα να τους γνωρίσουμε καλύτερα και να καταλάβουμε για ποιους λόγους το παιδί μας προτιμά να κάνει παρέα μαζί τους. Αν υπάρχει κάτι συγκεκριμένο στη συμπεριφορά τους που μας ενοχλεί (π.χ. ότι ο φίλος του καπνίζει), μπορούμε να το συζητήσουμε με το παιδί μας, εστιάζοντας όμως στη συγκεκριμένη συμπεριφορά και όχι απορρίπτοντας το άλλο παιδί συνολικά. Ας μην ξεχνάμε, ότι οι φίλοι για τον έφηβο είναι εξαιρετικά σημαντικοί, αφού η κοινωνική ομάδα του επιτρέπει την «**αίσθηση του ανήκειν**», που είναι καθοριστικής σημασίας για την αυτοπεποίθησή του.

Μια άλλη συχνή αιτία διαμάχης αυτή την περίοδο σχετίζεται με τις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές επιλογές των εφήβων. Οι γονείς πολλές φορές, εξαιτίας της αγωνίας τους να κάνουν τα παιδιά τους την καλύτερη δυνατή επιλογή, μπορεί να γίνονται περισσότερο κατευθυντικοί απ' όσο χρειάζεται. Το να επιμένουμε όμως σε επιλογές που οι ίδιοι θεωρούμε σωστές ή που βασίζονται στα δικά μας ενδιαφέροντα ή απωθημένα, χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη τα ενδιαφέροντα, τις κλίσεις και τις ανάγκες του παιδιού, κάθε άλλο παρά βοηθάει. Ο ρόλος των γονιών λοιπόν εδώ είναι υποστηρικτικός και συμβουλευτικός και όχι κατευθυντικός. Έτσι μπορούν π.χ. να βοηθήσουν, κάνοντας μαζί με τον έφηβο μια έρευνα για τις επιλογές που υπάρχουν, να συζητήσουν μαζί του τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε επιλογής, αλλά τελικά να αφήσουν το περιθώριο στο παιδί τους να αποφασίσει το ίδιο για τη δική του ζωή.

Επίσης, είναι βασικό να θυμόμαστε ότι οι έφηβοι χρειάζονται όρια, προκειμένου να έρθουν αντιμέτωποι με αυτά και να προσπαθήσουν να τα ξεπεράσουν. Στην εφηβεία όμως χρειάζεται να υπάρχει ευελιξία στον καθορισμό των ορίων και αυτά να είναι αποτέλεσμα διαπραγμάτευσης (π.χ. για το τί ώρα θα επιστρέψει το παιδί στο σπίτι). Οι γονείς μπορούν να επανεξετάζουν τα όρια που βάζουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, ανάλογα πάντα και με

την συμπεριφορά του παιδιού. Τα όρια μπορεί να είναι αυστηρά σε κάποιους τομείς, αλλά χαλαρά σε άλλους (όπως π.χ. το χτένισμα ή το ντύσιμο), ώστε ο έφηβος να νιώθει ελεύθερος. Άλλωστε, μπορεί να είναι το παιδί μας, αλλά πρόκειται για μια ξεχωριστή προσωπικότητα, την οποία οφείλουμε να σεβόμαστε.

Παράλληλα, οι γονείς χρειάζεται να είναι διαθέσιμοι για τον έφηβο, προκειμένου να συζητήσει μαζί τους οτιδήποτε τον απασχολεί. Για να υπάρξει όμως ουσιαστική επικοινωνία, θα πρέπει να απουσιάσουν η κριτική, τα «**κηρύγματα**», οι ανακρίσεις και οι μακροσκελείς μονολογοί. Για να μας μιλήσει ο έφηβος, χρειάζεται να του αφήσουμε τον χώρο και τον χρόνο να το κάνει. Γι' αυτό, καλό είναι να μιλούμε λιγότερο και να ακούμε περισσότερο, ώστε να καταλάβουμε εκείνος τί σκέφτεται και πώς αισθάνεται. Ο λόγος μας χρειάζεται να είναι σύντομος και περιεκτικός, για να μπορεί να μας παρακολουθήσει και να αφομοιώσει όσα λέμε.

Σε αυτή την επικοινωνιακή βάση χρειάζεται να στηριχθούν και οι προσπάθειές μας να συζητήσουμε μαζί του και πιο ευαίσθητα θέματα, όπως αυτά που έχουν να κάνουν με τη σεξουαλική ζωή των εφήβων. Είναι απαραίτητο οι έφηβοι να είναι ενημερωμένοι για θέματα που αφορούν τη σεξουαλική υγεία, την πρώτη επαφή και την αντισύλληψη. Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, όμως, χρειάζεται να ξεκινά πριν την εφηβεία, από μικρή ηλικία, γιατί αφενός μετά μπορεί να είναι πολύ αργά, και αφετέρου γιατί στην εφηβεία οποιαδήποτε συζήτηση αρχίζει από τους γονείς γι' αυτό το θέμα, είναι πιθανό να εκλαμβάνεται από τους εφήβους ως παρέμβαση στην προσωπική τους ζωή.

Το πιο σπουδαίο όμως είναι να θυμόμαστε ότι μια υγιής σχέση και επικοινωνία με το παιδί μας χτίζεται από την πρώτη ημέρα της γέννησής του, ώστε να υπάρχουν στέρεες βάσεις πάνω στις οποίες θα στηριχτούμε στη συνέχεια. Όσο πιο υγιής είναι η προσωπικότητα του παιδιού και η σχέση με τους γονείς όλα τα προηγούμενα χρόνια, τόσο πιο εύκολα θα περάσει και μέσα από την εφηβεία. ■

**Ζάπρης Β.
Γιώργος**

- Χρωματισμοί
- Συστήματα
Εσωτερικής
Τοιχοποιίας
- Ξηράς δόμησης
- Ψευδοροφές
- Γυψοσανίδες

Τηλ.: 23770 23447
Κιν.: 697 2928511
Ιερισσός Χαλκιδικής

ΣΑΛΙΓΚΑΡΙΑ ΜΕ ΣΠΑΡΑΓΓΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΑΘΡΑ

Κείμενο : ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡΥΣΟΥΛΗΣ

Υλικά

- 40 σαλιγκάρια
- άγρια σπαράγγια
- 1 ματσάκι φρέσκα κρεμμυδάκια
- 1 μεγάλο κρεμμύδι χονδροκομμένο
- μάλαθρο (μάραθο)
- ξύδι
- ελαιόλαδο
- αλάτι
- πιπέρι

Προετοιμασία

Για τα σαλιγκάρια:
Βάζουμε τα σαλιγκάρια σε μία κατσαρόλα, την οποία έχουμε πασπαλίσει με αλεύρι ή φρυγανιά. Την καπακώνουμε με ένα κόσκινό ή τρυπητό και βάζουμε από πάνω βάρος για να μην μας φύγουν. Τα κρατάμε έτσι κλειστά για τρεις μέρες ώστε να

καθαρίσει το έντερό τους. Μετά την τρίτη μέρα τα ρίχνουμε σε βραστό νερό για πέντε λεπτά, τα σουρώνουμε και τα ξεπλένουμε με άφθονο νερό. Για τα σπαράγγια:
Τα ξεπλένουμε, τα ζεματάμε για πέντε με δέκα λεπτά το πολύ και τα σουρώνουμε.

Εκτέλεση

Σε μία ρηχή και πλατιά κατσαρόλα (ή νταβά) τσιγαρίζουμε με ελαιόλαδο το χονδροκομμένο ξερό κρεμμύδι και τα φρέσκα κρεμμυδάκια. Προσθέτουμε τα σαλιγκάρια με δύο ποτήρια νερό και τα παρακολουθούμε ώσπου να μαλακώσουν (αν χρειαστεί συμπληρώνουμε ζεστό νερό). Όταν είναι έτοιμα αλατοπιπερώνουμε, προσθέτουμε τα ζεματισμένα σπαράγγια και τον μάλαθρο με ένα ποτήρι νερό. Προσοχή δεν ανακατεύουμε με κουτάλα (για να μην διαλυθούν τα σπαράγγια) απλώς κουνάμε και αναταράζουμε την κατσαρόλα αριστερά δεξιά. Για να χυλώσουμε το φαγητό το κάνουμε κατηλ'το, δηλαδή σε ένα βαθύ πιάτο προσθέτουμε το ζωμό

από τα σαλιγκάρια, δύο κουταλιές της σούπας αλεύρι και λίγο ξύδι και τα ανακατεύουμε μέχρι να διαλυθεί καλά το αλεύρι. Σβήνουμε την κατσαρόλα με το φαγητό και το περιχύνουμε με τον χυλό του πιάτου.

Καλή επιτυχία!

Σημείωση

Το φαγητό αυτό οι παλιοί Ιερισσιώτες συνήθιζαν να το τρώνε την κόκκινη Πέμπτη (Μεγάλη Πέμπτη).

Την συνταγή αυτήν μου την έδωσε η Θεία μου Χρυσώ Παπαμίλιου που την κρατά από την γιαγιά της Ευφροσύνη Χρυσούλη. ■

παχυσαρκία | λιποσαρκία | διαβήτης | υπερλιπιδαιμίες | εγκυμοσύνη | αθλητές

ΠΡΟΤΥΠΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ - ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ

Πηνέλοπη Σγουρογιάννη-Πασχάλη
Διατροφολόγος - Διαιτολόγος

Μεγ. Παναγία, 630 76 Χαλκιδική
Τ. 23720 31.460
Κ. 6947 834635
E. piyisgourogiani@yahoo.gr

ΤΖΙΜΟΥΡΤΟΣ Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Αρχαίων Σταγίων 19
63075 Ιερισσός

ΤΗΛ.: 23770 21114
ΚΙΝ.: 6945 295 183

e-mail: TzamourtosV@gmail.com

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
Learn 4all

ΕΝΑΡΞΗ ΝΕΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΘΕ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΠΑ:

- ΜΑΘΗΤΕΣ
 - ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
 - ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
 - ΛΥΚΕΙΟΥ
- ΦΟΙΤΗΤΕΣ
- ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

Πιστοποιημένο Εξεταστικό Κέντρο

 ECDL
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Τ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΕΙΔΙΚΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΕΣ ΧΑΜΗΛΕΣ ΤΙΜΕΣ ΓΙΑ ΑΝΕΡΓΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΚΑΡΤΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΤΗΛ: +30 2377 110 150
ΤΗΛ: +30 6945 443 450
e-mail: learn-4all@hotmail.com

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΦΟΙ ΤΖΟΥΜΙΑ

Κιν. Τηλ.:
6978 326 924 Γιώργος
6973 897 390 Στέλιος

**Τοποθετήσεις Πλακιδίων
Ενεργειακά Τζάκια
Διακοσμητικές Πέτρες**

Πασχαλίδης Θ. Χρήστος

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΞΥΛΟΥ

Ξύλινα κουφώματα

Εξώπορτες // Εσώπορτες // Παράθυρα // Μπαλκονόπορτες // Παντζούρια
// Ειδικές Κατασκευές // Διακοσμητικά // Αυλόπορτες // Κάγκελα

Ιερισσός Χαλκιδικής • τηλ. & fax: 23770 22 718 • info@paschalides.gr, www.paschalides.gr